

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna
w Bartoszych

RAPORT
O STANIE SANITARNO – HIGIENICZNYM
POWIATU BARTOSZYCKIEGO
ZA 2018 ROK

Spis treści:

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2018 r.	5
II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi	6
1. Sekcja Epidemiologii.....	6
1.1 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.....	6
1.2 Nadzór nad chorobami zakaźnymi	7
1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych... ..	17
1.4 Podsumowanie.....	20
2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku.....	20
2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.....	21
2.2 Zatrucia pokarmowe	23
2.3 System RASFF i RAPEX.....	23
2.4 Bezpieczeństwo grzybów.	24
2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności... ..	24
2.6 Wnioski konsumentów o interwencje... ..	25
3. Sekcja Higieny Komunalnej... ..	25
3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody.....	26
3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	26
3.1.2 Ciepła woda użytkowa.....	27
3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej.....	27
3.2 Obiekty użyteczności publicznej	28
3.3 Interwencje	28
3.4 Imprezy masowe.....	29
4. Sekcja Higieny Pracy.....	29
4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy	29
4.2 Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS	30
4.3 Zakłady o szczególnym zagrożeniu.....	31
4.4 Podsumowanie.....	32
4.5 Choroby zawodowe	32
4.6 Nadzór nad środkami zastępczymi tzw. dopalaczami	33
5. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.....	34
5.1 Działalność nadzorowa.....	34
5.2 Uczestnictwo w odbiorach technicznych.....	34
5.3 Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć.....	35
5.4 Uzgadnianie dokumentacji projektowej... ..	37

5.5	Uwagi do obiektów w trakcie realizacji i odbiorów	38
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	38
6.1	Warunki ogólnoszkolne/ogólnoprzedszkolne	39
6.2	Warunki przestrzenne	39
6.2.1	Pomieszczenia lekcyjne	39
6.3	Higiena procesu nauczania	40
6.4	Dożywianie w szkołach	41
6.5	Problemy higieniczne uczniów w placówkach oświatowych.....	41
6.6	Nadzór nad sezonowymi ośrodkami wypoczynku dzieci i młodzieży	41
6.7	Profilaktyka wad postawy	41
6.8	Podsumowanie	41
7.	Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej	42
7.1	Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu.	42
7.2	Realizacja wojewódzkich interwencji programowych na terenie powiatu.....	45
7.3	Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej	48
III.	Spis tabel.....	49

Szanowni Państwo

Mam zaszczyt przekazać Państwu informacje na temat stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu bartoszyckiego w 2018 r. W przedłożonym dokumencie, przedstawiam szereg zadań wykonywanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, zmierzających do poprawy stanu sanitarnego powiatu i zdrowotności jego mieszkańców.

Naszym głównym zadaniem jest dbałość o bezpieczne warunki sanitarno-higieniczne i sanitarno-techniczne życia, pracy, nauki, odpoczynku mieszkańców naszego regionu. Dużo uwagi poświęcamy promowaniu zdrowego stylu życia, informacjom na temat zagrożeń – tych znanych i wciąż pojawiających się nowych. Wszystko po to, aby Polacy jak najdłużej zachowali zdrowie, w konkretnych sytuacjach znali potencjalne ryzyko i wiedzieli, co robić, kiedy się pojawi.

W 2018 roku problemami szczególnie nurtującymi inspekcję sanitarną były zachorowania na odrę oraz zatrucia dopalaczami. W naszym województwie odnotowano 3 duże ogniska zachorowań na odrę. W powiecie bartoszyckim również odnotowano jeden przypadek podejrzenia zachorowania na odrę. W celu ograniczenia rozprzestrzeniania się choroby podjęto natychmiast działania zapobiegające. Osoby z kontaktu zostały objęte nadzorem epidemiologicznym oraz zaszczepione p/ ko odrze. Fakt, wzrostu ilości osób nieposiadających odporności przeciw chorobom zakaźnym, ma ogromny wpływ na ograniczanie rozprzestrzeniania się chorób. Co roku w Polsce, w naszym województwie, a także w naszym powiecie rośnie ilość dzieci nieszczepionych. Jeszcze w 2011 r., odmowa rodziców była przyczyną niezaszczepienia w Polsce 4,7 tys., w 2014 r. już ponad 12 tys. a w 2017 - 30090 tys. Podobnie problem ten kształtuje się w powiecie bartoszyckim, w 2011 r. szczepieniom ochronnym nie poddano 6 dzieci, w 2012 r. - 15 dzieci, w 2016 r. -31, w 2017 r. -44, a w 2018 r.- 46. Poziom realizacji szczepień obowiązkowych w naszym powiecie zapewnia bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańcom, ale należy mieć na uwadze, że systematyczny wzrost osób nieuodpornionych, w odpowiednim wieku, ma wpływ na poziom odporności całego społeczeństwa, gdyż przekłada się na brak tzw. odporności zbiorowskiej.

Kolejny ważny problem, stanowią środki psychoaktywne tzw. „dopalacze”. Pomimo szeroko zakrojonej akcji edukacyjnej skierowanej do młodzieży i rodziców, w powiecie odnotowano 7 przypadków podejrzeń zatruc środków zastępczymi, w roku poprzednim 8. Co roku na terenie kraju notuje się wzrost zatruc dopalaczami oraz kilka przypadków zgonu, w minionym roku w naszym powiecie odnotowano 1 zgon z tego powodu. Problem „dopalaczy” jest stale aktualny, a walka z ich rozpowszechnianiem trudna i nie zawsze skuteczna.

Z roku na rok poprawia się sytuacja epidemiologiczna oraz stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów będących pod naszym nadzorem. Na uwagę zasługuje fakt, znacznej poprawy oświetlenia w pomieszczeniach lekcyjnych. W 90% placówek oświatowo-wychowawczych, dyrektorzy szkół zapewniają uczniom oświetlenie spełniające wymagane normy. W 2018 roku zdecydowanie poprawiły się warunki higieniczno-zdrowotne uczniów Szkoły Podstawowej w Sątopach, gdzie dzięki staraniom samorządu, przeprowadzono kompleksowy remont pomieszczeń oraz termomodernizację budynku.

Analiza wyników działań prowadzonych na terenie powiatu bartoszyckiego wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego w 2018 r. jest dobry. Istnieje jednak ciągła potrzeba kontynuowania działań w celu poprawy stanu zdrowia publicznego mieszkańców naszego powiatu.

Zachęcam do zapoznania się z pełną wersją raportu o stanie sanitarno-higienicznym powiatu bartoszyckiego na naszej stronie internetowej: www.bip.psse-bartoszyce.pl

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Bartoszykach
Małgorzata Lemieszek*

I. Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2018 r.

W 2018 r. pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszychach znajdowało się 1307 obiektów. Ogółem przeprowadzono 724 kontrole sanitarne. Pobrano do badania 419 próbek. Wystawiono 355 decyzji merytorycznych i 237 decyzji płatniczych na kwotę 17.957.04 zł. Nałożono 30 mandatów karnych na kwotę 8.100 zł. Nałożono 1 karę pieniężną w drodze decyzji na kwotę 20.000 zł. Odnotowano 650 zgłoszeń na choroby zakaźne, przeprowadzono 205 dochodzeń epidemiologicznych. Wpłynęły 22 wnioski z prośbą o interwencję, z czego 9 uznano za zasadne.

Tab. Nr 1 Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w Bartoszychach w latach 2017-2018

	2017	2018
Obiekty pod nadzorem	1321	1307
Kontrole	945	724
Decyzje merytoryczne	378	355
Decyzje płatnicze/kwota	264/17.865 zł	237/17.957.04 zł
Mandaty karne/kwota	45/10.050 zł	30/8.100 zł
Kary pieniężne	0	1/20.000 zł
Zgłoszenia zachorowań chorób zakaźnych	481	650
Dochodzenia epidemiologiczne	233	205
Pobrane próby do badania	433	419
Wnioski z prośbą o interwencję	32	22
Prośby o interwencje zasadne	14	9
Liczba odwołań od wydanych decyzji	3	2
Liczba odwołań zasadnych	0	0

II. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska,
- higieny pracy w zakładach pracy,
- higieny procesów nauczania i wychowania,
- higieny wypoczynku i rekreacji,
- zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku,
- higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Poniżej opisano wybrane elementy zasługujące na szczególną uwagę, spośród wielu działań inspekcji sanitarnej, mające wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców powiatu.

1. Sekcja Epidemiologii

Nadzór epidemiologiczny to jeden z kluczowych obszarów działalności sekcji epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszycach, który realizuje zadania w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń oraz chorób zakaźnych u ludzi, poprzez rozpoznawanie i monitorowanie sytuacji epidemiologicznej, podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych, w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodporniania osób podatnych na zakażenia. Ponadto zakres działań sekcji epidemiologii obejmuje nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz nadzór nad realizacją szczepień ochronnych w powiecie.

1.1 Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą

W ramach nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, PPIS w Bartoszycach w 2018 roku nadzorem obejmował 109 podmiotów, w tym: 36 podmiotów leczniczych oraz 73 praktyki zawodowe. W podmiotach tych przeprowadzono 89 kontroli sanitarnych (w tym 6 kontroli doraźnych), w stosunku do 1 z nich prowadzone jest postępowanie administracyjne, w zakresie nieprawidłowego środka transportu i sposobu transportowania odpadów medycznych do miejsca ich unieszkodliwienia.

W 2018 roku na terenie powiatu bartoszyckiego ubyłło 5 podmiotów wykonujących działalność leczniczą tj. 3 praktyki zawodowe zawiesiły działalność, a 2 gabinety

stomatologiczne zakończyły działalność. Wszystkie podmioty wykonujące działalność leczniczą, znajdujące się pod nadzorem PSSE w Bartoszycach posiadają opracowane i wdrożone procedury sanitarno-higieniczne, mające na celu minimalizację zakażeń i chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych. W placówkach prowadzona jest kontrola wewnętrzna, w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Działania prowadzone przez PIS w Bartoszycach przełożyły się na poprawę stanu sanitarno-technicznego podmiotów leczniczych. W 2018 r. przeprowadzono prace modernizacyjne w następujących podmiotach wykonujących działalność leczniczą:

- w GZLO w Galinach zakończono remont kompleksowy pomieszczeń podstawowej opieki zdrowotnej oraz zakupiono nowe meble;
- w Terenowym Oddziale Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Bartoszycach rozpoczęto z końcem roku remont kompleksowy pomieszczeń podmiotu leczniczego;
- w Gabinetie stomatologicznym W. Gzeguła w Górowie Ił. wymieniono terakotę w gabinecie lekarskim;
- w Praktyce Lekarskiej A. Hryniewicz wykonano prace malarskie w gabinecie lekarskim oraz w poczekalni.

Zachodzące zmiany w podmiotach leczniczych przyczyniają się do poprawy świadczonych usług oraz wzrostu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu bartoszyckiego. Bieżący stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny podmiotów wykonujących działalność leczniczą w powiecie bartoszyckim należy określić jako dobry.

1.2 Nadzór nad chorobami zakaźnymi

Na podstawie analizy danych zgromadzonych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Bartoszycach w 2018 roku należy uznać, że sytuacja epidemiologiczna zakażeń i chorób zakaźnych w powiecie bartoszyckim jest dobra.

W ubiegłym roku, w naszym powiecie, zarejestrowano 650 zachorowań /podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia. Liczba zgłoszonych chorób zakaźnych w 2018 r. była większa o 169 w porównaniu do liczby zgłoszeń w 2017 r. W ubiegłym roku zarejestrowano 2 zgony z powodu zakażeń i chorób zakaźnych, zaś w 2017 - odnotowano 3 zgony. W 2018 r., z powodu chorób zakaźnych hospitalizowano 160 osób (w 2017 r. - 133 osoby). Pracownicy sekcji epidemiologii w 2018 roku przeprowadzili 205 dochodzeń epidemiologicznych.

Rejestracja zakażeń/zachorowań na choroby zakaźne oraz zgonów z ich powodu prowadzona jest na podstawie zgłoszeń przekazywanych Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez lekarzy i diagnostów laboratoryjnych w oparciu o art. 27 i art. 29 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgłoszenia zachorowań były weryfikowane i klasyfikowane według obowiązujących w Unii Europejskiej kryteriów definicji przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2018 r. odnotowano 1 podejrzenie zachorowania na odrę. W ramach postępowania przeciwepidemicznego nadzorem objęto 26 osób ze styczności, z czego u 18 osób wdrożono szczepienia.

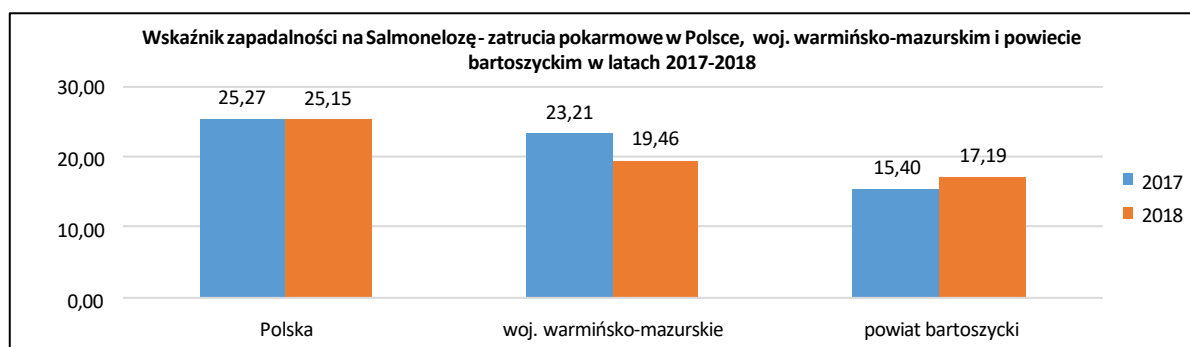
W 2018 r. nie notowano znacznego wzrostu zachorowań na choroby zakaźne, w porównaniu do roku 2017. Od kilku lat w powiecie bartoszyckim nie rejestruje się zachorowań na: błonicę, odrę, poliomyelitis, tężec i wściekliznę u ludzi.

Bakteryjne i wirusowe choroby przenoszone drogą pokarmową

Do chorób przenoszonych drogą pokarmową zalicza się zarówno choroby odzwierzęce przenoszone poprzez żywność, które są najpowszechniejszą przyczyną zakażeń w tej grupie chorób, jak również choroby które występują wyłącznie u człowieka takie jak zakażenia rotawirusowe, norowirusowe, a także dur brzuszny. W przypadku grupy chorób bakteryjnych zapobieganie przed zachorowaniami polega na przestrzeganiu zasad przygotowania żywności, natomiast przed durem brzuszным można zaś skutecznie chronić się poprzez szczepienia. Do najważniejszych chorób bakteryjnych przenoszonych drogą pokarmową należą: dur brzuszny, dury rzekome, salmonellozy, czerwotka, cholera, zatrucia jadem kiełbasianym oraz toksynami gronkowcowymi, kamylobakterioza, jersinioza, zakażenia patogennymi szczepami *Escherichia coli*, listerioza. Na szczególną jednak uwagę zasługują bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Salmonellę Enteritidis* i *Clostridium difficile* oraz wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy.

Bakteryjne zatrucia i zakażenia jelitowe

W ubiegłym roku główną przyczyną zatruc i zakażeń bakteryjnych, podobnie jak w 2017 r., były zakażenia wywołane przez *Salmonella Enteritidis*. Wskaźnik zapadalności tj. (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców), na salmonellozę w powiecie bartoszyckim w latach 2017-2018 utrzymuje się na podobnym poziomie, w 2017 r. zapadalność wynosiła 15,40 (9 zachorowań), zaś w 2018 r. zapadalność wynosiła 17,19 (10 zachorowań). Biorąc pod uwagę liczbę zachorowań na salmonellozę w powiecie bartoszyckim można zauważyć, iż wskaźnik zapadalności jest niższy niż w woj. warmińsko-mazurskim oraz w Polsce. Wskaźnik zapadalności na salmonellozę w Polsce w latach 2017-2018 utrzymuje się niemal na tym samym poziomie.

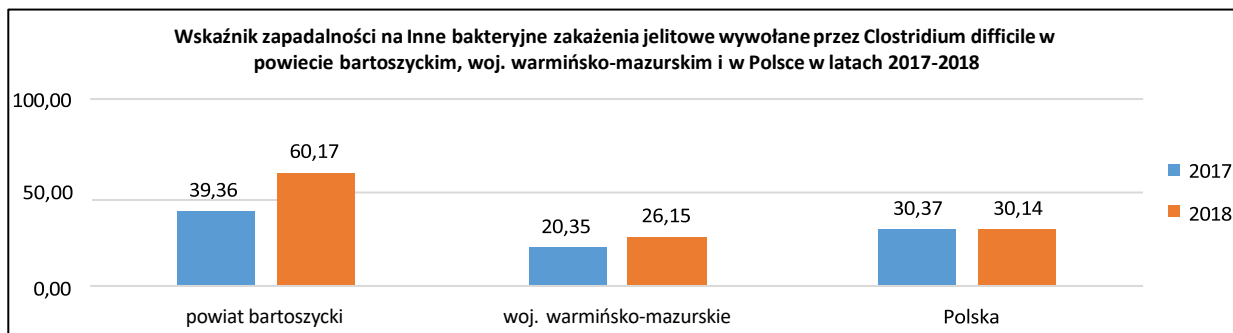

W celu ograniczenia zachorowań na choroby zakaźne w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszczach, w 2018 roku do badań laboratoryjnych przyjęto 1606 prób, w tym w ramach nadzoru nad zachorowaniami na salmonellozę 48 próbek kału. Badania laboratoryjne prowadzone są w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kętrzynie oraz w Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie. Kontynuowano współpracę w zakresie nadzoru sanitarnego z innymi służbami i inspekcjami, głównie z Inspekcją Weterynaryjną.

W 2018 roku w powiecie bartoszyckim zarejestrowano 1 ognisko epidemiczne (o 1 ognisko mniej niż w roku 2017). W ognisku tym czynnikiem etiologicznym była *Salmonella Enteritidis*. Ognisko to miało miejsce w mieszkaniu prywatnym – zachorowało pięć osób, w tym dwoje dzieci do lat 14.

Wśród innych czynników etiologicznych bakteryjnych zakażeń/zatruc pokarmowych w analizowanym roku w porównaniu do 2017 r. dominowały bakterie z rodzaju: *Yersinia*

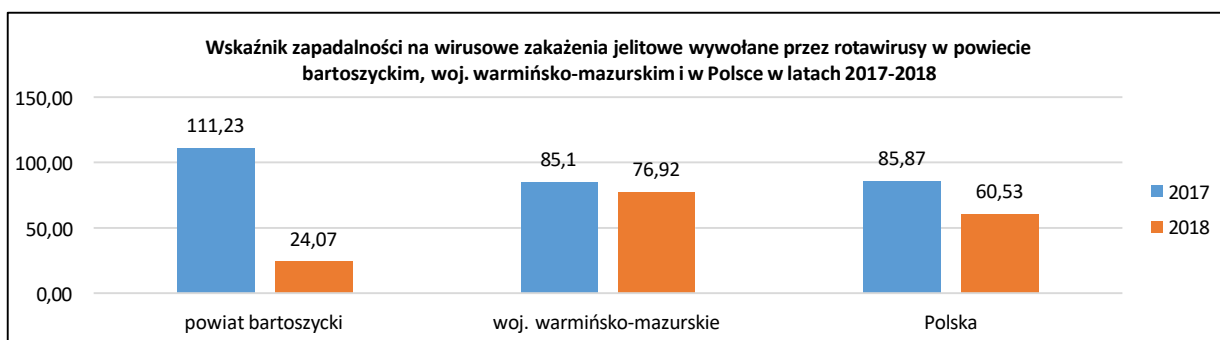
enterocolitica lub *pseudotuberculosis*, *Campylobacter* oraz *E. coli* inną i BNO, zarejestrowano po jednym przypadku zachorowania.

W powiecie bartoszyckim w 2018 r. zarejestrowano większą liczbę bakteryjnych „zakażeń jelitowych o innej znanej etiologii” (*Clostridium difficile*). Zakażenia wywołane tą bakterią są szczególnie niebezpieczne dla osób starszych. W porównaniu z 2017 r. wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim na „inne bakteryjne zakażenia jelitowe” wywołane przez *Clostridium difficile* zwiększył się o 20,81. W 2017 r. zapadalność wynosiła 39,36 (23 zachorowania), zaś w 2018 r. zapadalność wynosiła 60,17 (35 zachorowań). Ponadto można zauważyć, iż zarówno w 2017 jak i 2018 roku, wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim jest wyższy niż w województwie czy kraju. Wskaźnik zapadalności na „inne bakteryjne zakażenia jelitowe” wywołane przez *Clostridium difficile* w Polsce w latach 2017-2018 utrzymuje się niemal na tym samym poziomie. Obserwowany wzrost zachorowań na *Clostridium difficile* w powiecie bartoszyckim może być związany z wykonywaniem diagnostycznych badań laboratoryjnych w kierunku *Clostridium difficile* zlecanych przez lekarzy, a także lepszą zgłaszalnością do PSSE w Bartoszykach wyników laboratoryjnych przez kierowników laboratoriów oraz zachorowań przez lekarzy.

Wirusowe zakażenia jelitowe

Z porównania danych dotyczących liczby zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy, zarejestrowanych w latach 2017-2018 wynika, że nastąpił spadek zachorowań.

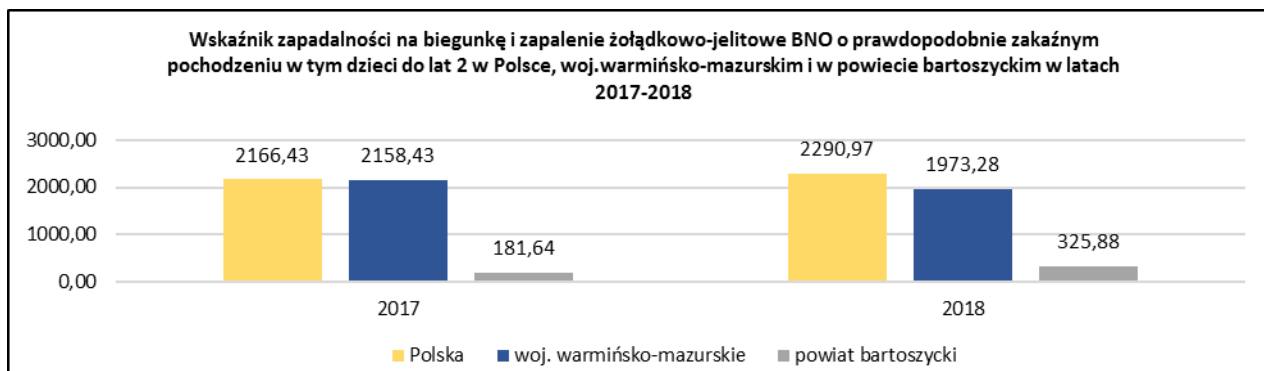
W powiecie bartoszyckim w 2017 r. zapadalność wynosiła 111,23 (65 zachorowań), zaś w 2018 r. zapadalność wynosiła 24,07 (14 zachorowań). Zarówno w woj. warmińsko-mazurskim jak i w Polsce obserwuje się spadek zachorowalności na tą chorobę zakaźną. W porównaniu do kraju czy województwa, co widać na powyższym wykresie, w naszym powiecie wskaźnik zapadalności jest najniższy.

Analizując zachorowalność na wirusowe zakażenia jelitowe inne określone, liczba zgłoszonych zachorowań na tą chorobę w 2018 r. była niższa niż rok wcześniej. W 2018 roku

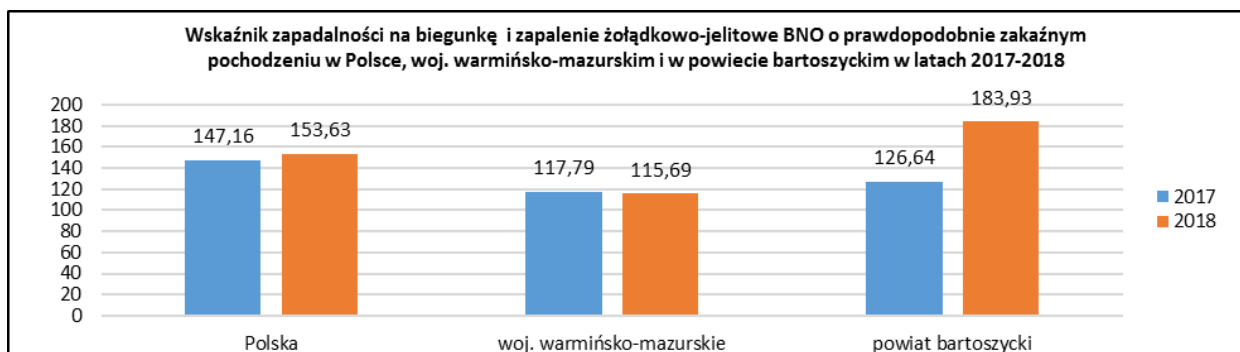
wskaźnik zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe inne określone wynosił 12,03 (7 zachorowań), natomiast w 2017 roku- 15,40 (9 zachorowań). W porównaniu z 2017 r. wskaźnik zapadalności na wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone wzrósł o 17,23, w 2017 r. zapadalność wynosiła 8,56 (5 zachorowań), zaś w 2018 r. zapadalność wynosiła 25,79 (15 zachorowań).

Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, są jedną z głównych przyczyn zachorowań, zarówno u dzieci w wieku do lat dwóch jak i osób dorosłych. Z porównania danych dotyczących liczby zachorowań na ostre biegunki u dzieci do lat 2 zarejestrowanych w latach 2017-2018 wynika, że w naszym powiecie, tak jak i w Polsce utrzymuje się tendencja wzrostowa, natomiast w województwie warmińsko mazurskim odnotowano spadek zachorowań. Przy czym, można zauważyć, iż wskaźnik zapadalności na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO u dzieci do lat 2 na terenie naszego powiatu w 2018 r. jest prawie 7-krotnie niższy niż w województwie czy w Polsce. W 2018 roku wskaźnik zapadalności wynosił 325,88 (35 zachorowań), natomiast w 2017 roku- 181,64 (19 zachorowań).

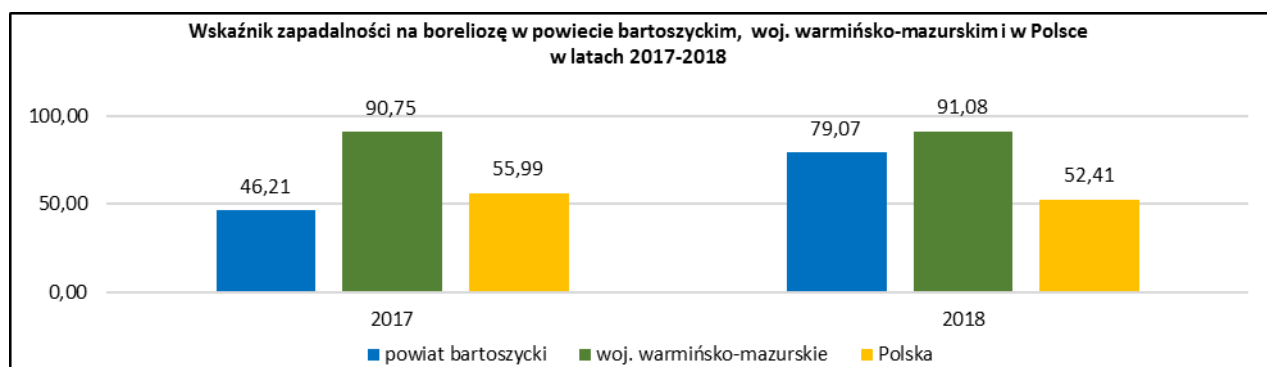

Liczba zgłoszonych zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem w 2018 r. była wyższa o 33 zachorowania niż rok wcześniej. W powiecie bartoszyckim w 2017 r. zapadalność wynosiła 126,64 (74 zachorowania), zaś w 2018 r. zapadalność wynosiła 183,93 (107 zachorowań). Wskaźnik zapadalności na tą chorobę w latach 2017-2018 utrzymuje się na podobnym poziomie zarówno w województwie jak i Polsce.

Choroby przenoszone przez kleszcze

Problemem powiatu bartoszyckiego, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, jest wysoki współczynnik zapadalności na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu. Na przestrzeni ostatnich lat notuje się w powiecie wzrost zachorowań na boreliozę. W latach 2017-2018 w województwie wskaźnik zapadalności na boreliozę utrzymuje się mniej więcej na podobnym poziomie, natomiast na terenie kraju można zaobserwować spadek zachorowalności. W 2018 r. w powiecie bartoszyckim zarejestrowano 46 zgłoszeń zachorowań na boreliozę, tj. o 19 przypadków więcej niż w roku poprzednim. W 2018 roku wskaźnik zapadalności wynosił 79,07 (46 zachorowań), natomiast w 2017 roku- 46,21 (27 zachorowań). Jak widać na wykresie poniżej, wskaźnik zapadalności w naszym powiecie (79,07) jest niższy niż w województwie (91,08), ale wyższy niż w Polsce (52,41).

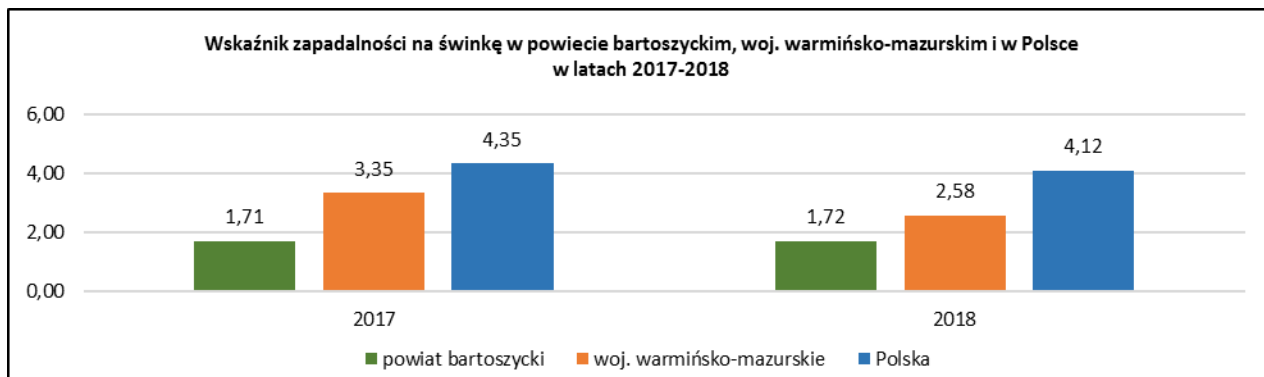

Wzrost rejestracji przypadków boreliozy należy wiązać z poprawą efektywności diagnostyki oraz rozpoznawania i zgłaszania tej choroby. Wobec braku dostępnej szczepionki przeciwko boreliozie podstawą jej profilaktyki jest stałe upowszechnianie wiedzy nt. tej choroby oraz edukacja społeczeństwa w zakresie stosowania środków ochronnych (noszenie właściwej odzieży i obuwia, stosowanie repelentów) oraz właściwego postępowania w przypadku ukłucia przez kleszcza.

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego i inne choroby zakaźne - świnka, krztusiec, ospa wietrzna.

Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Wskaźnik zapadalności w 2018 r. w powiecie bartoszyckim na nagminne zapalenie przyusznic utrzymuje się na tym samym poziomie. Zarówno w 2017 jak i 2018 r. na nagminne zapalenie przyusznic zachorowała 1 osoba. Na wykresie poniżej można zaobserwować tendencję spadkową zachorowań na świnkę zarówno w kraju (wsk. zap. 4,12) jak i całym województwie (wsk. zap. 2,58). Radykalny spadek zachorowań na nagminne zapalenie przyusznic notuje się od czasu wprowadzenia szczepień w 2004 r. Nie notuje się zachorowań wśród osób szczepionych przeciwko śwince.

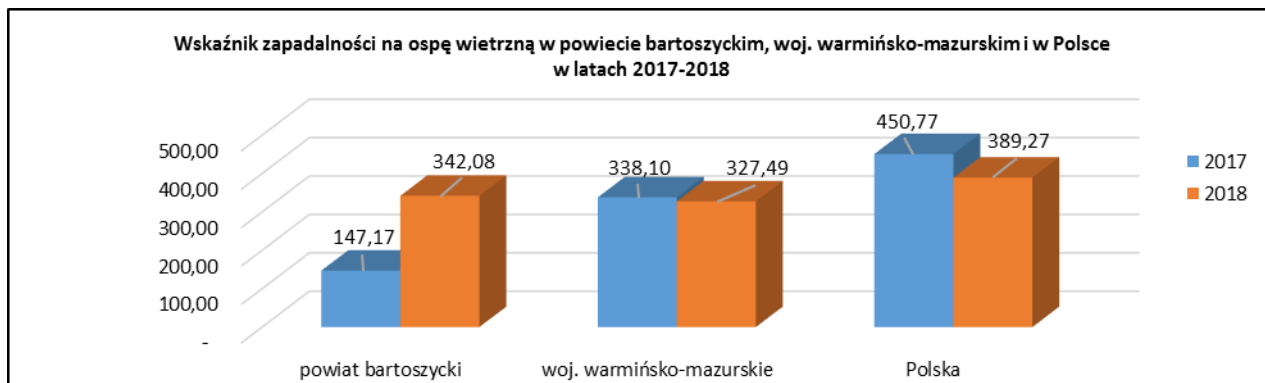
Krztusiec

W ubiegłym roku w powiecie nie odnotowano żadnego przypadku zachorowania na krztusiec, natomiast w 2017 r. zarejestrowano 6 przypadków (wsk. zap. 10,27). Jak widać na załączonym wykresie poniżej można zauważyć spadek zachorowalności na krztusiec zarówno w województwie i w kraju w porównaniu do 2017 roku. Pomimo występującej zmienności wskaźnik zapadalności jest bardzo wysoki dla naszego kraju (7,98) w porównaniu do województwa (0,91). Z roku na rok można zaobserwować spadek zachorowań na krztusiec zarówno w powiecie jak i województwie i kraju. Dane dotyczące zachorowań na krztusiec należy traktować jako niedoszacowane ze względu na fakt, że nie są wykonywane badania laboratoryjne pozwalające wykryć bakterię *Bordetella pertussis* odpowiedzialną za krztuśca.

Ospa wietrzna

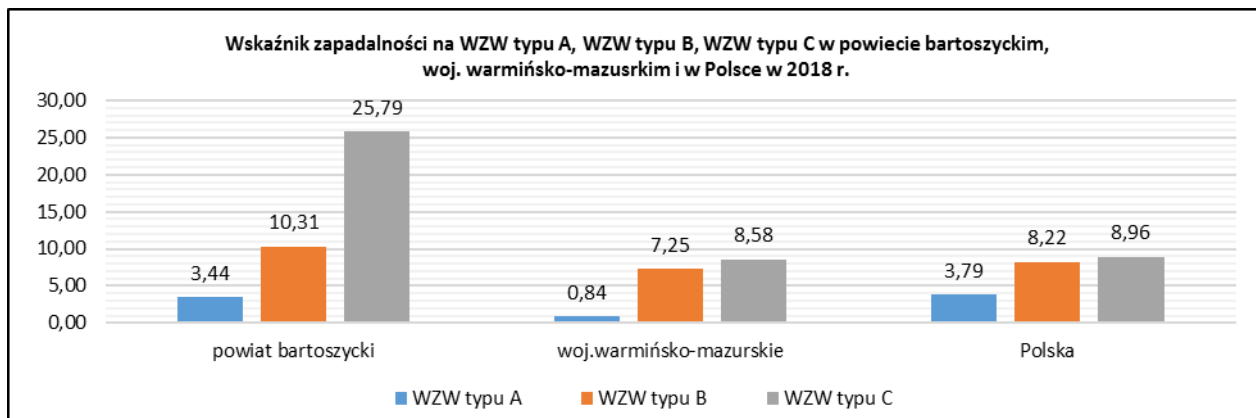
Ospa wietrzna jest po grypie i infekcjach grypopochodnych najczęściej występującą chorobą zakaźną w powiecie bartoszyckim. Pomimo wprowadzonych szczepień ochronnych p/ospie w 2005 roku (szczepienie nieobowiązkowe), w powiecie jest niska zaszczepialność, wobec czego, co kilka lat notuje się, znaczny wzrost zachorowań na tę chorobę. W 2018 r. w powiecie bartoszyckim odnotowano prawie 2,5-krotny wzrost zachorowań na ospę wietrzną w porównaniu do 2017 r.

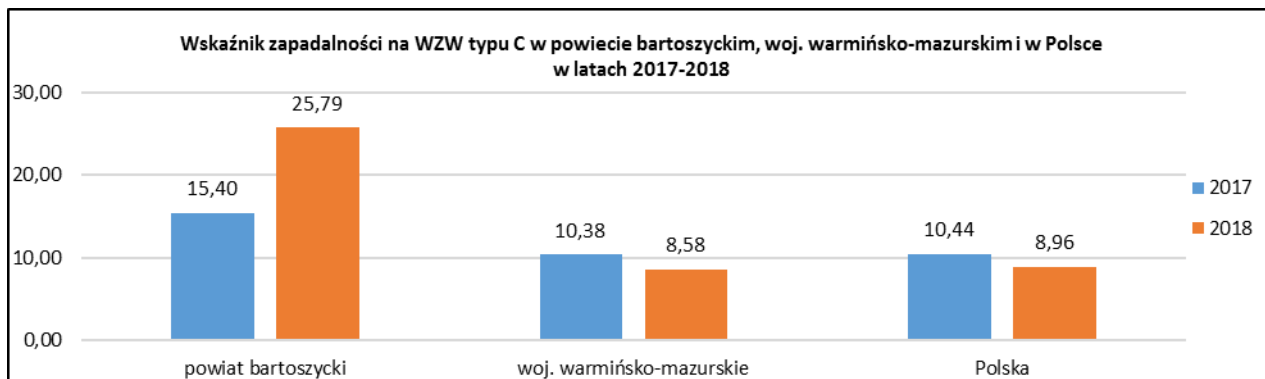
Jak widać na załączonym powyżej wykresie zapadalność na ospę w powiecie bartoszyckim od kilku lat rośnie i jest zbliżona do zapadalności krajowej. Wskaźnik zapadalności na ospę wietrzną w 2018 r. w powiecie bartoszyckim jest niewiele niższy w porównaniu kraju i nieco wyższy w porównaniu do województwa (powiat- 342,08, województwo- 327,49, kraj- 389,27). Ponadto liczba zarejestrowanych zachorowań na ospę w województwie czy w kraju w latach 2017-2018 utrzymuje się na podobnym poziomie.

Zachorowania na WZW A, B i C

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach w 2018 roku obejmował nadzorem 20 osób zakażonych wirusem HCV i 8 osób zakażonych wirusem HBV oraz osoby ze styczności z zakażonymi wirusem HBV, zgodnie z definicją przypadku zmodyfikowaną w 2014 r. na podstawie definicji wprowadzonej przez Komisję Europejską w 2012 roku.

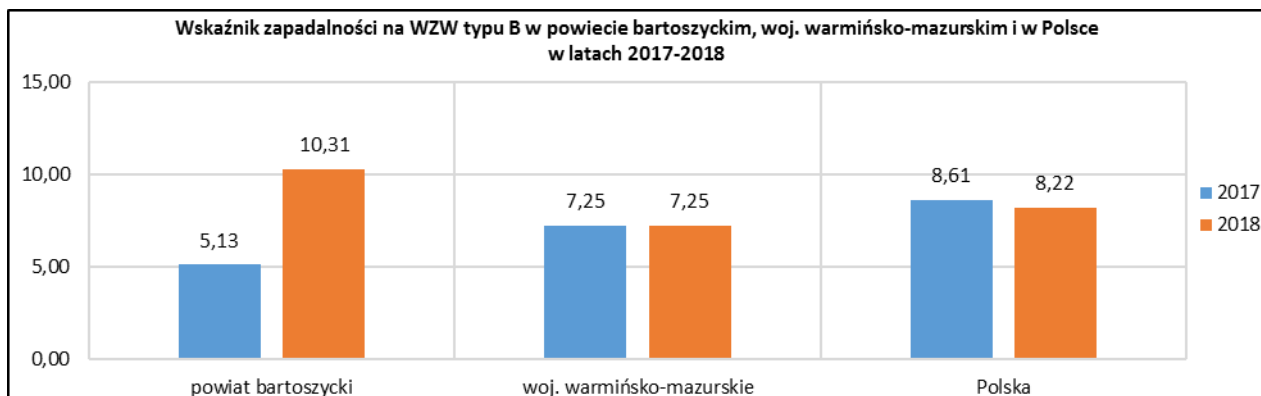

HCV - Przypadki osób zakażonych wirusem HCV (WZW C), na potrzeby nadzoru epidemiologicznego, zgłaszane są wg definicji z 2014 r. Rejestracji podlegają osoby, które zostały zgłoszone na podstawie obecności swoistych przeciwciał przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby – anty HCV i potwierdzone testem molekularnym na obecność wirusa RNA lub wykrycia obecność wirusa RNA w surowicy krwi.

W 2018 r. w porównaniu do roku 2017, w powiecie bartoszyckim zanotowano wzrost zakażeń wirusem HCV (WZW C) z 9 przypadków (wsk. zap. 15,40) do 15 przypadków (wsk. zap. 25,79). W porównaniu do województwa czy kraju, wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim w 2018 r. jest 3-krotnie wyższy. Zapadalność na WZW C w latach 2017-2018 w woj. warmińsko-mazurskim (wsk. zap. 2017- 10,38, 2018- 8,58) była zbliżona do krajowej (wsk. zap. 2017- 10,44, 2018- 8,96).

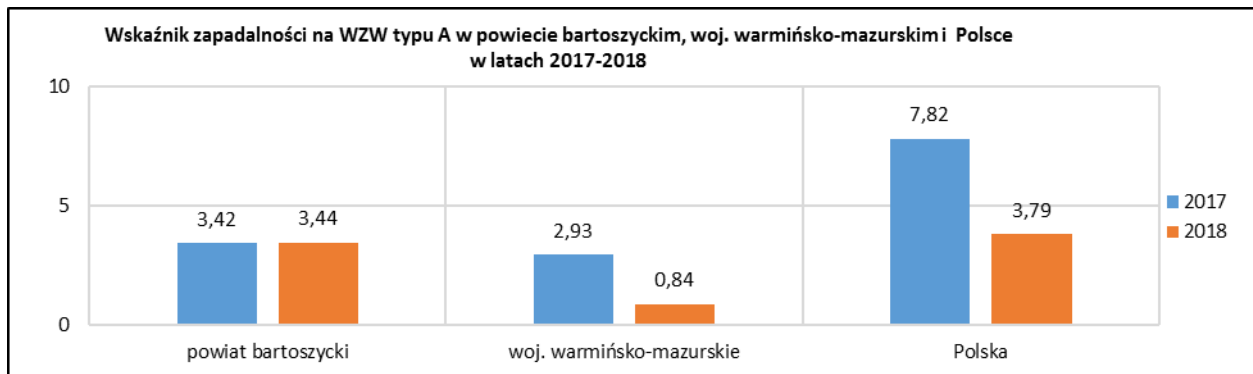
HBV (WZW B) - W ciągu ostatnich 2 lat na terenie kraju nastąpił spadek zakażeń wirusem HBV. Spadek zachorowań i zakażeń na WZW typu B jest efektem wprowadzenia obowiązkowych szczepień ochronnych oraz zalecanych przeciwko WZW typu B, poprawą skuteczności procesów dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego oraz sprzętu w gabinetach kosmetycznych i fryzjerskich. Wzrastająca świadomość społeczeństwa na temat możliwości zakażenia się wirusem WZW B oraz zagrożeń z tym związanych przyczynia się również do spadku zakażeń oraz zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B.

W 2018 r. w powiecie bartoszyckim zarejestrowano 6 przypadków zakażeń wirusem HBV wsk. zap. wyniósł 10,31 natomiast w 2017 r. odnotowano 3 zgłoszenia WZW B wsk. zap. 5,13. Najwyższy wskaźnik zapadalności WZW B jest w kraju (8,43). W porównaniu do województwa czy kraju wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim jest najwyższy. Liczba zgłoszonych zakażeń wirusem HBV w województwie w 2018 roku w porównaniu do 2017 roku utrzymuje się na takim samym poziomie. Najwięcej nosicieli zakażonych wirusem HBV (WZW B) notuje się wśród osadzonych w Zakładzie Karnym.

HAV (WZW typu A) - W ciągu ostatniego roku na terenie całego kraju oraz województwa odnotowano spadek zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW typu A). W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. na terenie powiatu bartoszyckiego

odnotowano ogółem 2 przypadki zachorowań na WZW typu A (wsk. zap. 3,41), w województwie warmińsko-mazurskim 12 zachorowań (wsk. zap. 0,84), zaś w Polsce zanotowano 1457 zachorowań na WZW typu A (wsk. zap. 3,79). Wskaźnik zapadalności w powiecie bartoszyckim w latach 2017-2018 utrzymuje się na tym samym poziomie i jest zbliżony do wskaźnika zapadalności kraju. Jak widać na wykresie poniżej, wskaźnik zapadalności województwie (0,84) jest wielokrotnie niższy niż w naszym powiecie (3,44) i w kraju (3,79).

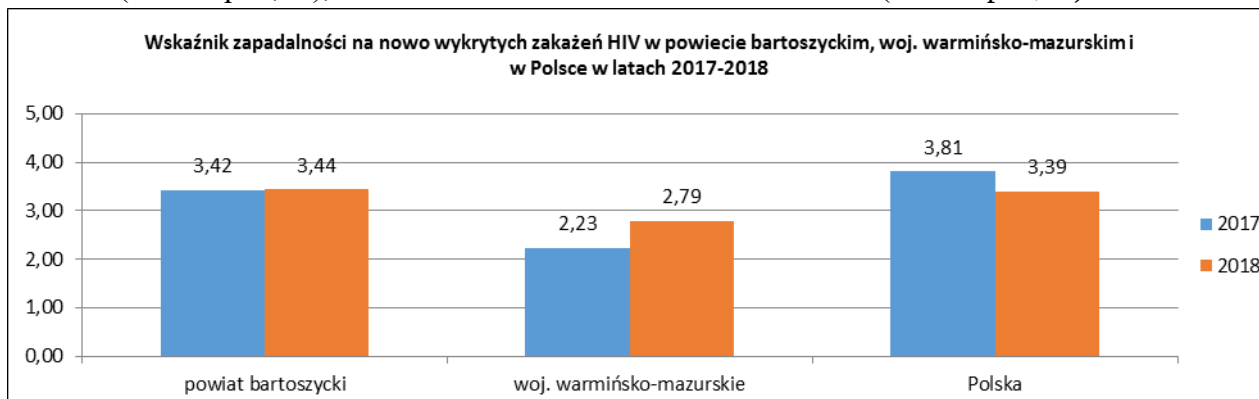

Zakażenia przenoszone drogą płciową

Nadzór nad chorobami przenoszonymi drogą płciową, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczach sprawuje od 01.01.2014 roku.

Nowo wykryte zakażenia HIV

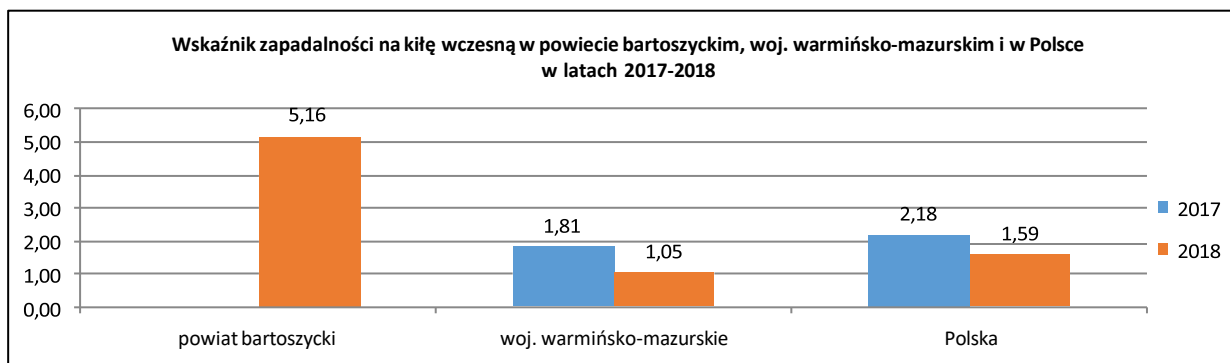
Zarówno w województwie jak i w powiecie od kilku lat notuje się niewielki wzrost zakażeń HIV. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. na terenie powiatu bartoszyckiego odnotowano 2 nowo wykryte zakażenia HIV (wsk. zap. 3,44), w województwie warmińsko-mazurskim 40 zakażeń (wsk. zap. 2,79), zaś w Polsce zanotowano 1304 zakażenia (wsk. zap. 3,39).

Analizując wykres powyżej, można zauważyć, iż wskaźnik zapadalności w latach 2017-2018 w powiecie bartoszyckim jest na poziomie zbliżonym do zapadalności w kraju. Przy czym, w naszym powiecie zapadalność jest wyższa niż w województwie (2,79), a niewiele niższa niż w kraju (3,39).

Kiła

Na terenie powiatu bartoszyckiego, w 2017 roku nie odnotowano zachorowań na kiłę wczesną, natomiast w 2018 r. zarejestrowano 3 nowe przypadki (wsk. zap. 5,16). Równocześnie w tym samym czasie nie odnotowano zachorowań na inne postacie kiły i kiłę nieokreśloną.

Analizując dane z wykresu powyżej można zauważyć, iż nastąpił spadek zachorowań na kiłę wczesną zarówno w województwie jak i kraju. Zapadalność na kiłę wczesną, na terenie naszego powiatu jest prawie 5-krotnie wyższa w porównaniu do kraju czy województwa.

Zwalczanie wścieklizny

W 2018 roku odnotowano spadek liczby zgłoszeń pokąsań przez zwierzęta oraz liczby osób kierowanych na szczepienia. W 2018 r. w powiecie bartoszyckim zarejestrowano 68 przypadków pokąsań przez zwierzęta (2017 r. - 74). Do szczepień p/wścieklicznie zakwalifikowano 7 osób (w 2017 r. – 13) pogryzionych przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę (z powodu pogryzienia przez nieznane psy, koty oraz inne zwierzęta dzikie i brakiem możliwości podjęcia obserwacji weterynaryjnej zwierzęcia).

Gruźlica

Gruźlica to jedna z najstarszych występujących chorób zakaźnych. Bardzo niebezpiecznym zjawiskiem są zachorowania wśród osób bezdomnych, gdyż z powodu stylu ich życia rozpoczynają leczenie w zaawansowanym stadium choroby, długo stanowiąc źródło zakażenia dla innych osób.

Osoby chore na gruźlicę w okresie prątkowania oraz osoby z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie podlegają obowiązkowej hospitalizacji i leczeniu, natomiast osoby, które miały styczność z osobą chorą na gruźlicę płuc w okresie prątkowania podlegają badaniom diagnostycznym.

Z roku na rok, zarówno w kraju jak i województwie, notuje się wzrost zachorowań na gruźlicę. W 2018 roku, w porównaniu do roku 2017, w powiecie bartoszyckim zanotowano wzrost zgłoszeń zachorowań z 5 (wsk. zap. 8,56) do 9 przypadków (wsk. zap. 15,48).

Wobec osób uchylających się od obowiązkowych badań i leczenia, prowadzone są postępowania administracyjno-egzekucyjne mające na celu przymuszenie do obowiązku poddania się leczeniu bądź badaniom diagnostycznym i profilaktycznemu stosowaniu leków. W 2017 r. przymus poddania się badaniom diagnostycznym zastosowano wobec jednej osoby z kontaktu z chorym na gruźlicę płuc w okresie prątkowania. W analogicznym okresie 2018 r. nie prowadzono postępowań administracyjno-egzekucyjnych wobec osób chorych i osób ze styczności.

Grypa

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiologiczna w Bartoszczach, tak jak w poprzednich latach, uczestniczy w Krajowym Programie SENTINEL w ramach, którego sprawowany jest nadzór nad grypą. W 2018 roku w powiecie bartoszyckim odnotowano wzrost zachorowań na grypę i choroby grypopodobne z 4183 przypadków w 2017 r. do 4811 przypadków.

Na terenie powiatu bartoszyckiego stwierdzono 5 przypadków zachorowań na grypę potwierdzone laboratoryjnie. Grypa jest jednostką chorobową, którą można ograniczyć poprzez szczepienia. Szczepieniami przeciwko grypie powinny zostać objęte w szczególności osoby zaliczane do grup zwiększonego ryzyka zachorowania na grypę, tj. dzieci i osoby z obniżonym poziomem odporności, (osoby przewlekle chore, osoby leczone immunosupresyjnie, osoby z chorobami układu odpornościowego, chronicznymi chorobami układu oddechowego, nerek, wątroby) oraz pracownicy opieki zdrowotnej. W powiecie bartoszyckim szczepienia ochronne przeciw grypie realizowane są na bardzo niskim poziomie (3,3% populacji powiatu bartoszyckiego zaszczepionego p/grypie).

W analizowanym roku nie zarejestrowano chorób wysoce zakaźnych stanowiących bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia i życia ludności.

Roczną sytuację epidemiologiczną na terenie działania PPIS w Bartoszczach przedstawiają tabele w załączeniu: tabela nr 2 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu w latach 2017-2018”, tabela nr 3 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu, w woj. warmińsko-mazurskim i w Polsce w latach 2017-2018 oraz tabela nr 4 „Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2017-2018 w powiecie bartoszyckim”

1.3 Nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych

Szczepienia ochronne to najskuteczniejsza forma ochrony przed chorobami zakaźnymi. Są skuteczną i powszechnie społecznie akceptowaną metodą zapobiegania zachorowaniom na choroby zakaźne, zarówno w wymiarze zapobiegania tym zachorowaniom u osoby poddanej szczepieniom ochronnym, jak również kształtowania odporności całej populacji na dane zachorowania. Obowiązek szczepień ściśle wiąże się z dążeniem do uzyskania maksymalnej ochrony przed zakażeniem, a w dalszej perspektywie do eradykacji poszczególnych chorób zakaźnych z organizmów ludzkich i środowiska. Tylko uodpornienie wysokiego odsetka osób gwarantuje zahamowanie krążenia drobnoustroju i ochronę osób nie tylko zaszczepionych, lecz również tych, które z jakichkolwiek powodów nie mogą być zaszczepione np. p/ko odrze, w co najmniej 95%., Wysoki odsetek ludzi zaszczepionych p/ko danej chorobie zakaźnej ma wpływ na wytworzenie odporności zbiorowiskowej, a tym samym na ograniczanie rozprzestrzeniania się tej choroby.

W Polsce szczepienia ochronne wykonywane są w oparciu o ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Zgodnie z art. 5 ust.1 pkt. 2, osoby przebywające na terytorium Polski są obowiązane na zasadach określonych w ww. ustawie oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r., w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Uzupełnieniem ww. regulacji prawnych jest Program Szczepień Ochronnych na dany rok ogłaszany corocznie w formie komunikatu przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Dzienniku Urzędowym Ministra Zdrowia. W dokumencie uregulowane są kwestie dotyczące wieku oraz zakresu wykonywania szczepień ochronnych. Jest on systematycznie modyfikowany, zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

Program Szczepień Ochronnych składa się z trzech części:

- szczepień obowiązkowych dzieci i młodzieży od urodzenia do 19 r. ż. (finansowane z budżetu państwa),
- szczepień obowiązkowych osób narażonych w szczególny sposób na zakażenia (finansowane z budżetu państwa),
- szczepień zalecanych (nie finansowane z budżetu państwa).

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych odgrywa istotną rolę w kształtowaniu stanu zdrowia publicznego w Polsce, w obszarze zapobiegania występowaniu chorób zakaźnych i zapobiegania powikłaniom. Stan uodpornienia społeczeństwa w bardzo dużej mierze zależy od poziomu społecznej akceptacji prawnego obowiązku szczepień ochronnych, rzetelności działań lekarzy, pielęgniarek, położnych realizujących szczepienia obowiązkowe oraz działań organów administracji w propagowaniu szczepień oraz egzekwowaniu wykonania obowiązku szczepień przez osoby do tego prawnie zobowiązane.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje realizację szczepień ochronnych poprzez nadzór nad ich wykonawstwem oraz prowadzi racjonalną gospodarkę preparatami szczepionkowymi, z zachowaniem łańcucha chłodniczego. Na terenie powiatu bartoszyckiego szczepienia ochronne dzieci i młodzieży do 19 roku życia realizowane są przez 14 świadczeniodawców. Obowiązkowi szczepień w 2018 r. podlegało 9831 dzieci.

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu bartoszyckiego utrzymuje się od wielu lat na wysokim poziomie. W 2018 roku w powiecie bartoszyckim wykonano:

- szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, poliomyelitis oraz haemophilus influenzae typu b w pierwszym roku życia w **58,8 %** (wymagane >55%);
- szczepienia pierwotne przeciwko pneumokokom w pierwszym roku życia w **70,4%**
- szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia w **97,2%** (wymagane 95%);
- szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi i poliomyelitis w szóstym roku życia w **98,3 %**;
- szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w 10 roku życia w **99%** (wymagane 95%);
- szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 roku życia w **100 %**;
- szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia w **98,5 %**.

Niepokojącym trendem, obejmującym cały kraj jest tendencja uchylania się od obowiązku szczepień ochronnych. Na pogłębienie się zjawiska mają wpływ ruchy antyszczepionkowe, które rozpowszechniają wiedzę, niepopartą badaniami naukowymi. Wzrastająca liczba dzieci nieszczepionych może w przyszłości skutkować zagrożeniem epidemiologicznym i odrodzeniem się tych chorób, które dziś uważa się za „wymarłe”. Jeszcze w 2011 r. odmowa rodziców była przyczyną niezaszczepienia w Polsce 4,7 tys., w 2014 r. już ponad 12 tys., w 2016 r. ponad 23 tys., w roku 2017 30090 tys. a w 2018 r. notuje się dalszy wzrost. Podobnie problem ten kształtuje się w powiecie bartoszyckim w 2011 r. szczepieniom ochronnym nie poddano 6 dzieci, w 2012 r. - 15 dzieci, w 2016 r. -31 (40-rodziców), w 2017 r. - 44 (53- rodziców) a w 2018 r. 46 (56 rodziców). Organy inspekcji sanitarnej podejmują działania prawne, wobec rodziców uchylających się od realizacji obowiązku szczepień dzieci.

W Polsce od 1995 roku prowadzony jest system monitorowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem osób szczepionych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny monitoruje i rejestruje zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych, przekazywanych przez podmioty lecznicze.

Z Inspekcji Sanitarnej zgłoszenia te z kolei przekazywane są do Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH, PWIS oraz Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W 2018 r. w powiatowym rejestrze zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych odnotowano 6 łagodnych niepożądanych odczynów poszczepiennych (2017 r.- 9 łagodnych, 1 poważny). Preparatami szczepionkowymi, po podaniu których zgłoszono NOP, były: BCG (p/gruźlicy) – 3 oraz MMR (p/ko odrze, śwince, różyczce) -3. Reakcje niepożądane, które wystąpiły po szczepieniach ochronnych, miały krótkotrwałe objawy, takie jak: gorączka, powiększenie regionalnych węzłów (BCG) i nie stanowiły zagrożenia życia. Nie notowano poważnych i ciężkich NOP.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają tzw. szczepienia zalecane. Zapewniają one ochronę m.in. przed takimi chorobami jak: zakażenia meningokokowe (*Neisseria meningitidis*), zakażenia rotawirusowe, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, a także kleszczowemu zapaleniu mózgu czy grypie. Szczególnie niebezpieczne są choroby u niemowląt i małych dzieci, które często wymagają hospitalizacji i mogą stanowić bezpośrednie zagrożenia zdrowia, a nawet życia.

W minionym roku, w ramach szczepień zalecanych, uodporniono 2589 mieszkańców powiatu bartoszyckiego, co stanowi tylko 4,46% społeczeństwa powiatu (2017 r. – 2195 osób - 3,7%). W 2018 r. szczepieniami zalecanymi uodporniono:

- p/grypie– 1924 osoby
- p/ *Streptococcus pneumoniae* – 278 osób
- p/*Neisseria meningitidis* – 98 osób
- p/ ospie wietrznej- 26 osób
- p/ wzv typu A – 18 osób
- p/ HPV – 6 osób
- p/ kleszczowemu zapaleniu mózgu- 63 osoby
- p/ wzv typu B – 82 osoby
- p/ rotawirusom – 91 osób
- p/krztuścowi – 2 osoby
- p/odrze, śwince i różyczce – 1 osoba

Grypa jest jedną z najczęściej występujących wirusowych chorób zakaźnych. Cechą charakterystyczną grypy jest jej łatwość rozprzestrzeniania się. W przebiegu grypy mogą wystąpić bardzo groźne powikłania, wynikające z uogólnionego zakażenia wirusowego, jak: zapalenie mięśnia sercowego i osierdzia, zapalenie krtani, tchawicy i oskrzeli czy zapalenie płuc, jako powikłanie wynikające z zakażenia bakteryjnego. Jedynym skutecznym sposobem zapobiegania grypie i jej powikłaniom są regularne, coroczne szczepienia ochronne. Szczepienia p ko grypie, zalecane są szczególnie osobom z grup zwiększonego ryzyka tj. dzieci i osoby z obniżonym poziomem odporności, (osoby przewlekłe chore, osoby leczone immunosupresyjnie, osoby z chorobami układu odpornościowego, chronicznymi chorobami układu oddechowego, nerek, wątroby), kobietom w ciąży lub planującym ciążę, osobom w wieku powyżej 55 lat, pracownikom opieki zdrowotnej (personel medyczny i administracyjny), szkół, handlu, transportu, funkcjonariuszom publicznym), pensjonariuszom domów pomocy społecznej i innych placówek zapewniającym opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekłe chorym lub osobom w podeszłym wieku.

Szczepienia przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim od wielu lat realizowane są na bardzo niskim poziomie. W 2018 r. liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie wyniosła 1924 (3,3%) i była wyższa zaledwie o 215 osób w stosunku do roku 2017. Pomimo powszechnej dostępności na rynku szczepionek przeciwko grypie oraz prowadzonych akcji informacyjnych, profilaktyka grypy drogą szczepień ochronnych nie jest wciąż w pełni wykorzystywana.

Stan uodpornienia przedstawiają tabele w załączeniu:

Tabela Nr 4 „Procentowe wykonanie szczepień obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim 2017-2018”;

Tabela Nr 5 „Szczepienia ochronne przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2018”.

1.4 Podsumowanie

Analiza zachorowań na monitorowane wybrane choroby zakaźne wykazała, że sytuacja epidemiologiczna w powiecie bartoszyckim jest dobra. Od lat w powiecie nie zarejestrowano zachorowań na: dur brzuszny, błonicę, odrę, poliomyelitis, tężec i wściekliznę u ludzi. Obserwowano niewielki wzrost liczby zachorowań w odniesieniu do bakteryjnych zakażeń jelitowych wywołanych przez *Clostridium difficile*, nieokreślonych wirusowych zakażeń jelitowych, biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, płonicy, ospy wietrznej, boreliozy, WZW typu B i C. Choroby zakaźne szczególnie niebezpieczne, które mogły być zawleczone z terenów ich endemicznego występowania pozostawały pod wnikliwym nadzorem i dzięki czemu nie stanowiły zagrożenia dla mieszkańców powiatu bartoszyckiego.

Wpływ na poprawę sytuacji epidemiologicznej mają prowadzone na szeroką skalę działania przeciwepidemiczne, m.in. szczepienia ochronne, które są najskuteczniejszą formą ochrony przed chorobami zakaźnymi, poprawa stanu sanitarnego i technicznego podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych, a także przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz wzrost świadomości prozdrowotnej społeczeństwa. Zachodzące zmiany w tych podmiotach przyczyniają się do poprawy świadczonych usług oraz wzrostu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców naszego powiatu.

Wykonawstwo obowiązkowych szczepień, określonych w Programie Szczepień Ochronnych, wśród dzieci od 0 do 19 r.ż. kształtuje się w powiecie bartoszyckim na wysokim poziomie co umożliwia zachowanie odporności zarówno w aspekcie indywidualnym, jak i populacyjnym.

Niepokojącym trendem dla całej populacji może okazać się tendencja do unikania szczepień, działanie ruchów antyszczepionkowych. Ze względu na stale rosnącą liczbę osób uchylających się od realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych, konieczne jest kontynuowanie akcji edukacyjnych i szukanie nowych sposobów dotarcia do opiekunów z informacjami wskazującymi na zasadność realizacji szczepień ochronnych.

2. Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Sekcja Higieny Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszczach w 2018 roku obejmowała nadzorem 666 obiektów żywnościowo-żywnościowych oraz miejsc produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Zakres kontroli obejmował przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi,

materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością oraz jakością żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

Rodzaje obiektów objętych nadzorem w 2018 roku:

- obiekty produkcji żywności – 187
- obiekty obrotu żywnością – 307
- zakłady żywienia zbiorowego otwarte – 92
- zakłady żywienia zbiorowego zamknięte – 54
- wytwórnie i miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością – 19
- obiekty produkcji i obrotu kosmetykami – 7.

W skontrolowanych 137 nadzorowanych obiektach przeprowadzono 230 kontroli sanitarnych, w tym 32 interwencyjne. W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy prawne wydano 50 decyzji administracyjnych.

W nadzorowanych obiektach w dalszym ciągu egzekwowano poprawę w zakresie bieżącego stanu sanitarno-higienicznego. Za stwierdzone podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 7 800 zł, co stanowi ok. 12% w porównaniu do ogólnej liczby kontroli.

2.1 Zakłady żywności, żywienia oraz obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

Pod nadzorem jest 659 obiektów, w których przeprowadzono 227 kontroli. W ramach nadzoru oceniano m.in. stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz urządzeń obiektu, znakowanie oraz jakość wprowadzanej do obrotu żywności, a także warunki przechowywania żywności. Ponadto pobierano do badań laboratoryjnych próby w ramach Urzędowej kontroli Żywności i Monitoringu.

1) Zakłady produkcji żywności

Na terenie powiatu zarejestrowanych jest 187 zakładów produkujących żywność, w tym 170 obiektów zajmujących się produkcją pierwotną oraz sprzedażą bezpośrednią w zakresie której m.in. znajduje się uprawa roślin (zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby hodowlane). W zakładach produkcji żywności przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych, z czego 3 kontrole przeprowadzono u producentów pierwotnych. Najczęściej występujące nieprawidłowości:

- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- brak bieżących zapisów w ramach GHP/GMP/HACCP,
- brak informacji na temat zawartych w posiłkach czynnikach alergizujących oraz czynnikach powodujących nietolerancję pokarmową,
- nieprawidłowości w znakowaniu środków spożywczych,
- nie wdrażanie zasad dokumentacji opartej na zasadach systemu HACCP,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną na wykonanie obowiązków. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł.

2) Zakłady obrotu żywnością i zakłady żywienia zbiorowego

W zakładach obrotu żywnością przeprowadzono 117 kontroli sanitarnych. Do najczęściej występujących uchybień w zakładach obrotu żywnością można zaliczyć:

- brak porządku i czystości,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/ daty minimalnej trwałości,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych bez etykiet,
- brak odzieży ochronnej podczas pracy,
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak segregacji przy rozważaniu żywności,
- niewłaściwe praktyki higieniczno-sanitarne,
- brak, niekompletna lub nieaktualna dokumentacja GHP/GMP/HACCP, w tym brak bieżących zapisów w ramach systemu GHP/GMP/HACCP,
- brak segregacji asortymentowej,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych.

Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 15 mandatów karnych, na kwotę 4 200 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego w 2018 roku przeprowadzono ogółem 89 kontroli sanitarnych. W kontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami były:

a) żywienia zbiorowego otwartego ogółem:

- brak informacji na temat zawartych w posiłkach czynnikach alergizujących oraz czynnikach powodujących nietolerancję pokarmową,
- naruszenie łańcucha chłodniczego,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak porządku i czystości,
- brak, niekompletna lub nieaktualna dokumentacja GHP/GMP/HACCP, w tym brak bieżących zapisów w ramach GHP/GMP/HACCP.

w tym małej gastronomii:

- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak, niekompletna lub nieaktualna dokumentacja GHP/GMP/HACCP, w tym brak bieżących zapisów w ramach GHP/GMP/HACCP,
- brak informacji na temat zawartych w posiłkach czynnikach alergizujących oraz czynnikach powodujących nietolerancję pokarmową,
- brak porządku i czystości.

b) żywienia zbiorowego zamkniętego:

- brak porządku i czystości,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- nieodpowiedni stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i wyposażenia,
- brak odzieży ochronnej podczas pracy,
- brak informacji na temat zawartych w posiłkach czynnikach alergizujących oraz czynnikach powodujących nietolerancję pokarmową,
- brak, niekompletna lub nieaktualna dokumentacja GHP/GMP/HACCP, w tym brak bieżących zapisów w ramach systemu GHP/GMP/HACCP.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 23 decyzje administracyjne na wykonanie obowiązków. Za stwierdzane nieprawidłowości sanitarno-higieniczne oraz zaniedbania nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3 400 zł.

W zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego sekcja higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku sprawowała także nadzór nad jakością żywienia. W trakcie nadzoru w jednostkach systemu oświaty oceniono 10 jadłospisów pod względem jakościowym oraz przeprowadzono 1 ocenę teoretyczną jakości posiłków przygotowywanych w kuchni przy Szpitalu Powiatowym w Bartoszycach, nie odnotowywano nieprawidłowości pod względem żywieniowym.

W jednostkach systemu oświaty wszystkie jadłospisy układane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

2.2 Zatrucia pokarmowe

W 2018 roku wystąpiło 1 ognisko zatrucia pokarmowego w mieszkaniu prywatnym, które zostało potwierdzone badaniami mikrobiologicznymi. W ramach prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego pobrano 2 próbki sanitarne wymazów pobranych z powierzchni wyposażenia kuchennego, 1 próbkę sanitarną wymazu pobranego z rąk, a także 1 próbkę jaj kurzych pochodzących od kur z własnego chowu. Wyniki badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Badania Żywności, Przedmiotów Użytku Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie potwierdziły obecność szczepu *Salmonella Enteritidis* w treści jaj.

2.3 System RASFF i RAPEX

W 2018 roku do PSSE w Bartoszycach wpłynęły 24 powiadomienia, przekazane przez Wojewódzki Punkt Kontaktowy, w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (**RASFF**). W związku z tym, na terenie powiatu bartoszyckiego przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych w 7 obiektach żywnościowo-żywieniowych wprowadzających do obrotu żywność lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością objęte powiadomieniami systemu, uzyskano 25 informacji telefonicznie/fax. W 9 przypadkach wycofywano z obrotu kwestionowane produkty:

- 11 sztuk produktu pn. „Paella de Marisco z owocami morza” - stwierdzenie obecności norowirusa,
- 12 sztuk produktu pn. „Paella de Marisco z owocami morza” - stwierdzenie obecności norowirusa,
- 7 sztuk produktu pn. „Paella de Marisco z owocami morza” - stwierdzenie obecności norowirusa,
- 1 komplet produktu pn. „Szkłanka niska 250 ml Mix Owocowy” - stwierdzenie migracji kadmu z obrzeża,
- 44 opakowania produktu pn. „Frugo Black Mix Soków” - stwierdzenie obecności kawałków szkła,
- 2 opakowania produktu pn. „Ekologiczny sezam niełuskany” – stwierdzenie obecności bakterii Salmonella,

- 5 sztuk produktu pn. „Łyżka wazowa” - stwierdzenie migracji specyficznej pierwszorzędowej aminy aromatycznej,
- 2 sztuki produktu pn. „barwnik spożywczy indygotyna E132” – stwierdzenie przekroczenia najwyższego poziomu rtęci,
- 7 sztuk produktu pn. „Precelki Chrupkie” - stwierdzenia obecności ciała obcego w postaci fragmentu metalu.

Ponadto w 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach przekazał w ramach krajowego systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach (**RASFF**) zgłoszenie informacyjne dot. obecności bakterii **Salmonella** z grupy CO w 25 g w dwóch z pięciu badanych próbek filetów drobiowych.

Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach w ramach systemu informującego o niebezpiecznych kosmetykach, materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością (**RAPEX**) wpłynęło 1 powiadomienie dot. produktów kosmetycznych Claire's, w których wykryto włókna azbestu. W związku z tym przeprowadzono 4 kontrole sanitarne (w 2017 r. – 0) w sklepach drogerijnych, przemysłowych wprowadzających do obrotu kosmetyki. Nie stwierdzono występowania w sprzedaży notyfikowanych kosmetyków.

2.4 Bezpieczeństwo grzybów

W okresie do końca maja 2018 r. sprawowano wzmożony nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami z grzybów. Przeprowadzono 5 kontroli sanitarnych w obiektach żywnościowo-żywnościowych w trakcie, których nie stwierdzono używania do produkcji żywności świeżych grzybów leśnych. Na nadzorowanym terenie nie ma zarejestrowanych własnych producentów przetworów z grzybów.

W kontrolowanych obiektach nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie oznakowania, jakości zdrowotnej i pochodzenia środków spożywczych wprowadzanych do obrotu grzybów uprawnnych (pieczarki) oraz przetworów grzybowych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 maja 2011 r. w sprawie grzybów dopuszczonych do obrotu lub produkcji przetworów grzybowych, środków spożywczych zawierających grzyby oraz uprawnień klasyfikatora grzybów i grzyboznawcy w Polsce można stosować jedynie grzyby uprawne oraz grzyby rosnące w warunkach naturalnych, świeże lub suszone, objęte wykazem grzybów określonym w ww. rozporządzeniu.

Mając na uwadze bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów grzybów, informowano urzędy miast i gmin o organizowanych kursach dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych. Ponadto na bieżąco zamieszczano informacje o kursach dla kandydatów na klasyfikatora grzybów świeżych na stronie internetowej PSSE w Bartoszycach.

Nie odnotowano zatruć spowodowanych spożyciem grzybów.

2.5 Monitoring i urzędowa kontrola żywności

Do badań laboratoryjnych w ramach Urzędowej Kontroli Żywności i Monitoringu pobrano ogółem 176 próbek, w tym 170 próbek żywności, 3 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu żywnością oraz 3 próbki sanitarne w ramach prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego. Z pobranych próbek zakwestionowano 12, w tym: 6 ze względu na niewłaściwe znakowanie, 2 próbki fileta z piersi kurczaka zanieczyszczone *Salmonellą* spp. z grupy CO, 1 próbka jaja kurzego zanieczyszczona pałeczkami *Salmonella*, 2 wymazy sanitarne

z czego jeden pobrany był z powierzchni rąk, natomiast drugi z powierzchni wyposażenia kuchennego (pobrane w związku ogniskami zatruc pokarmowych) oraz 1 próbka fileta z piersi kurczaka zanieczyszczona *Escherichia coli* (szczepy oporne na cefalosporyny).

W ramach bezpieczeństwa materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 3 próbki. W wyniku przeprowadzonych badań nie zakwestionowano żadnej próbki.

Jakość żywności wyprodukowanej przez producentów na terenie powiatu bartoszyckiego, na przestrzeni ostatnich lat nie budzi zastrzeżeń. W 2018 roku pobrano 16 próbek żywności u producentów z nadzorowanego terenu, próbek nie kwestionowano.

Biorąc pod uwagę wyniki badań pobranych próbek można stwierdzić, że jakość żywności, w tym wyprodukowanej przez producentów z nadzorowanego terenu na przestrzeni ostatnich lat nie budzi zastrzeżeń.

2.6 Wnioski konsumentów o interwencje

W 2018 roku przeprowadzono 17 kontroli interwencyjnych w związku z wniesionymi informacjami w sprawie niewłaściwej jakości środków spożywczych lub niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego zakładów. W 8 przypadkach potwierdzono zasadność zgłoszeń o interwencję, w wyniku czego wszczęto postępowanie administracyjne, nałożono 8 mandatów karnych na łączną kwotę 2450 zł. W pozostałych przypadkach informacje nie zostały potwierdzone.

3. Sekcja Higieny Komunalnej

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny komunalnej należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w obiektach użyteczności publicznej oraz sprawowanie nadzoru, nad jakością wody – zarówno przeznaczonej do spożycia przez ludzi jak i wody wykorzystywanej do rekreacji wodnej.

W 2018 roku Sekcja Higieny Komunalnej realizowała zadania poprzez:

1) sprawowanie bieżącego nadzoru nad:

- a) obiektami użyteczności publicznej (m.in. zakłady fryzjerskie i gabinety kosmetyczne, obiekty noclegowe, ustępy publiczne, cmentarze, domy pogrzebowe, domy kultury, świetlice wiejskie, boiska),
- b) środkami transportu publicznego,
- c) urządzeniami do zaopatrywania ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- d) kąpieliskami i pływalniami,
- e) jakością zdrowotną:
 - wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w wodociągach,
 - wody wykorzystywanej w rekreacji wodnej,
 - ciepłej wody w budynkach zamieszkania zbiorowego i zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej pod kątem obecności bakterii *Legionella*,
- f) ekshumacjami i transportem zwłok i szczątków ludzkich,

2) opiniowanie imprez masowych, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego uczestnikom imprezy,

3) opiniowanie gminnych regulaminów dotyczących czystości i porządku na terenie gminy oraz sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

W ramach działań: pobrano 181 prób wody do spożycia i 3 próby ciepłej wody do badań w kierunku Legionella, wydano 158 decyzji (w tym: 11 dotyczące obiektów użyteczności publicznej, 18 dotyczących wody do spożycia i 129 w sprawie ekshumacji i przewozu zwłok), wydano 2 opinie sanitarne dotyczące regulaminów czystości i porządku oraz 3 postanowienia dotyczące imprez masowych, skontrolowano 10 środków transportu publicznego.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami nałożono 3 mandaty karne na kwotę 300,00 złotych, wydano 16 decyzji płatniczych na kwotę 851,00 złotych.

3.1 Nadzór nad jakością zdrowotną wody

Podstawowym celem prowadzonego nadzoru sanitarnego nad jakością wody jest zapewnienie wody o odpowiedniej jakości zdrowotnej jej konsumentom i użytkownikom. Nadzór sanitarny prowadzony jest w odniesieniu do urządzeń służących do produkcji i zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, ciepłej wody użytkowej w zakresie badań w kierunku Legionella sp. oraz wody z pływalni.

Jednostkami odpowiedzialnymi, za jakość wody podawanej w urządzeniach wodociągowych są producenci wody – przedsiębiorstwa wodociągowe, a także podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej.

3.1.1 Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Sprawowanie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi polega na:

- pobieraniu prób wody z ujęć wodnych, z sieci wodociągowych i pływalni do badań fizykochemicznych i bakteriologicznych,
- dokonywaniu analiz i ocen wyników badań wody,
- wydawaniu ocen higienicznych na materiały i wyroby kontaktujące się z wodą do spożycia,
- prowadzeniu skutecznego nadzoru nad wywiązywaniem się podmiotów prowadzących zbiorowe zaopatrzenie w wodę z realizacji badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z ustalonym harmonogramem,
- dokonywaniu okresowych oraz obszarowych ocen jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W 2018 r. w ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonano:

- przeprowadzono 87 kontroli w 36 wodociągach,
- pobrano 181 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- wydano 1 ocenę higieniczną na materiały i wyroby kontaktujące się z wodą do spożycia,
- wydano 54 okresowych ocen jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach dokonał również obszarowej oceny jakości wody powiatu bartoszyckiego.

Na terenie powiatu funkcjonują:

- 1 wodociąg o produkcji wody 1000-10000 m³/d.

Jest to wodociąg miejski w Bartoszycach. Wodociąg zaopatruje 24500 mieszkańców, poza Bartoszczykami do wodociągu podłączone są miejscowości: Dąbrowa, Wawrzyny, Ceglarki, Okopa, Połęczce, Wiatrak i Jarkowo.

- 9 wodociągów o produkcji wody 100-1000 m³/d.

Są to wodociągi Górowo Iławeckie, Kamińsk, Wojmiany (gm. Górowo Ił.), Sępól, Bisztynek, Sątopy (gm. Bisztynek), Bezledy, Tolko i Galiny (gm. Bartoszyce)

- 26 wodociągów o produkcji wody < 100 m³/d.

Na terenie powiatu bartoszyckiego w 2018 r. w dwóch wodociągach obowiązywał brak przydatności wody do spożycia:

- wodociąg Sępól (gm. Sępól) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na obecność bakterii gr. coli i E.coli,
- wodociąg Masuny (gm. Sępól) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na obecność bakterii gr. coli i E.coli.

Administratorzy wodociągów, w których stwierdzono brak przydatności wody do spożycia byli zobowiązani do podjęcia działań naprawczych mających na celu poprawę jakości wody oraz zapewnienia mieszkańcom alternatywnego źródła zaopatrzenia w wodę spełniającą wymagania (we wszystkich przypadkach była to woda butelkowana).

Ponadto wydano 4 decyzje stwierdzające warunkową przydatność wody do spożycia w wodociągach:

- wodociąg Smodajny (gm. Sępól) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na przekroczoną dopuszczalną wartość chlorków,
- wodociąg Osieka (gm. Bartoszyce) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na przekroczoną dopuszczalną wartość manganu,
- wodociąg Galiny (gm. Bartoszyce) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na przekroczoną dopuszczalną wartość manganu, żelaza i jonu amonowego,
- wodociąg Wojmiany (gm. Górowo Iławeckie) woda nie odpowiadała obowiązującym wymaganiom ze względu na przekroczoną dopuszczalną wartość manganu, żelaza i ponadnormatywną mętność.

W ciągu roku stwierdzano również krótkotrwałe przekroczenia parametrów fizykochemicznych takich jak mangan, żelazo i jon amonowy w wodociągach Janikowo i Worławki (gm. Górowo Ił.) oraz Tolko (gm. Bartoszyce). Administratorzy wodociągów szybko usunęli nieprawidłowości i przeprowadzono skuteczne działania naprawcze co spowodowało, że woda była przydatna do spożycia i wydano decyzje umarzające postępowanie oraz ocenę o przydatności wody do spożycia.

Na koniec roku we wszystkich wodociągach woda dostarczana odbiorcom spełniała wymagania sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

3.1.2 Ciepła woda użytkowa

Do zadań dotyczących nadzoru nad jakością zdrowotną wody należy również prowadzenie skutecznego nadzoru oraz kontrole jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju Legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W związku z tym w 2018 roku pobrano do badań 4 próbki w: Wojewódzkim Szpitalu Rehabilitacyjnym w Górowie Iławeckim, DPS Liski, DPS Kamińsk i z natrysków na pływalni w Bartoszczach. Jakość wody ciepłej odpowiadała wymaganiom mikrobiologicznym

3.1.3 Woda wykorzystywana do rekreacji wodnej

Na terenie powiatu bartoszyckiego inspekcja sanitarna sprawuje nadzór nad 1 pływalnią miejską w Bartoszczach.

Wymogi jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach określone są w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016). rozporządzenie określa m.in.: częstotliwość pobierania próbek, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny jakości wody oraz sposób informowania ludności o jakości wody. w myśl obowiązujących przepisów jakość wody powinna być kontrolowana przez zarządzającego pływalnią z częstotliwością i w zakresie określonym w przepisach.

W 2018 r. administrator obiektu wykonał badania zgodnie z ww. rozporządzeniem. Woda na pływalni, w tym woda doprowadzana na pływalnię spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne Przez cały sezon kąpielowy woda była przydatna do kąpieli.

Na terenie powiatu brak jest kąpielisk oraz miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

3.2 Obiekty użyteczności publicznej

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej, pod kątem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

W 2018 r. w ramach nadzoru wykonano 119 kontroli w obiektach użyteczności publicznej. Kontrolą zostały objęte:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne – skontrolowano 46 zakładów fryzjerskich, 22 zakłady kosmetyczne, 2 solaria i 4 zakłady w których świadczone są usługi więcej niż jedna. W 7 zakładach fryzjerskich stwierdzono niezadowalający stan sanitarno-higieniczny (właścicieli 3 zakładów ukarano mandatem karnym), w 1 zakładzie fryzjerskim wydano decyzję nakazującą doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego podłogę w zakładzie oraz opracować procedury w 3 przypadkach. W trakcie kontroli solarium szczególną uwagę zwracano na umieszczoną informację o zakazie udostępniania solarium, osobom które nie ukończyły 18 roku życia oraz ryzyku związanym z korzystaniem z solarium,
- obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie – skontrolowano wszystkie 11 obiektów. W trakcie kontroli obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości.
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 5 obiektów,
- domy pogrzebowe - skontrolowano 3 zakłady usług pogrzebowych oraz 3 ekshumacje - w 2 zakładach pogrzebowych stwierdzono nieprawidłowości, w domu przedpogrzebowym wydano decyzję nakazującą doprowadzić do właściwego stanu ściany w pomieszczeniach szatni a w zakładzie usług pogrzebowych – szatnię dla pracowników,
- obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe w tej kategorii skontrolowano: 1 lodowisko i 9 domów kultury. W Domu Kultury Sępólno stwierdzono nieprawidłowości, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-technicznego ściany, sufity i podłogi.

3.3 Interwencje

W 2018 roku do sekcji Higieny Komunalnej wpłynęło 8 wniosków z prośbą o interwencję. Trzy sprawy załatwiono we własnym zakresie, w związku z czym przeprowadzono 3 kontrole. Pięć spraw (1 – dot. nieczystości płynnych, 1 dot. gryzoni, 1- dot. gospodarki odpadami i 2 dotyczące niewłaściwego zapachu) przekazano do rozpatrzenia wg. właściwości. W przypadku niewłaściwego zapachu w szkole sprawę przekazano do PINB w Bartoszycach.

3.4 Imprezy masowe

W 2018 r. PPPS w Bartoszykach wydał trzy pozytywne opinie o imprezach masowych:

- Międzynarodowe Dni Regionu 2018 r. – 01-03. czerwiec 2018 r.,
- Gala Disco Polo 20 lipiec 2018 r.,
- EKOŁOMYJA 04 sierpień 2018 r.

W trakcie trwania imprez przeprowadzono kontrole sanitarne, w zakresie zgodności warunków z wydawanymi przez PPIS w Bartoszykach opiniami. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2018 r. nie występowały zagrożenia związane z organizacją imprez masowych.

4. Sekcja Higieny Pracy

Sekcja Higieny Pracy sprawuje nadzór nad warunkami higieniczno-zdrowotnymi w zakładach pracy oraz nad czynnikami szkodliwymi występującymi w środowisku pracy (czynniki chemiczne, pyły, hałas, drgania mechaniczne, czynniki biologiczne, mikroklimat zimny i gorący), a także nad czynnikami uciążliwymi (oświetlenie) oraz nad chemikaliami (substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze, prekursory narkotyków kat. 2 i 3).

Ponadto sekcja sprawuje nadzór nad chorobami zawodowymi oraz nad wprowadzaniem do obrotu środków zastępczych, tzw. dopalaczy.

4.1 Nadzór nad warunkami higienicznymi i zdrowotnymi w środowisku pracy

W 2018 roku na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszykach zewidencjonowanych było 257 zakładów pracy.

W 2018 roku nadzorem objęto 84 zakłady pracy, w których zatrudnionych było 3536 osób. Ogółem przeprowadzono 103 kontrole higieniczno-sanitarne oraz dokonano analizy 28 sprawozdań z badań środowiska pracy. W związku ze stwierdzeniem uchybień higieniczno-zdrowotnych wydano 54 decyzje administracyjne. Najczęściej stwierdzane uchybienia podczas kontroli to:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń i stanowisk pracy oraz pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych,
- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy oraz brak rejestru tych wyników,
- brak rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia,
- przekroczenia wartości normatywnych NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń),
- brak sporządzonego programu działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas, w związku z przekroczeniem NDN,
- brak dokumentacji oceny ryzyka zawodowego występującego przy określonych pracach lub brak jej aktualizacji,
- uchybienia w zakresie stosowania w zakładach substancji chemicznych (brak etykiet w języku polskim na pojemnikach z substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, brak kart charakterystyki substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w zakładzie, brak aktualnego spisu substancji chemicznych i ich mieszanin stosowanych w zakładzie),
- uchybienia w zakresie czynników biologicznych (brak rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych

do 3 grupy zagrożenia, brak rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zaklasyfikowanych do 3 grupy zagrożenia),

- uchybienia w zakresie czynników rakotwórczych (brak informacji o przekazaniu danych do W-MPWIS o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym brak aktualnego rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym),
- uchybienia w zakresie I Pomocy (brak informacji o wyznaczonych i przeszkolonych pracownikach w udzielaniu pierwszej pomocy przy apteczce, brak spisu wyposażenia apteczki pierwszej pomocy w porozumieniu z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami, brak instrukcji udzielania pierwszej pomocy przy apteczce).

4.2 Przekroczenia normatywów higienicznych NDN/NDS

Na terenie naszego powiatu znajduje się 7 zakładów, w których pracownicy narażeni są na przekroczenia normatywów higienicznych – 6 zakładów w zakresie NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) oraz 1 zakład w zakresie NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń). Najczęściej stwierdza się przekroczenia najwyższego dopuszczalnego natężenia hałasu, który głównie występuje w przemyśle meblarskim, zakładach szklarskich, stolarskich, produkujących wyroby metalowe oraz odlewni.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 6 zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie:

- NDN hałasu – 4 zakłady, narażonych 227 pracowników;
- NDN hałasu i NDN drgań mechanicznych – 1 zakład, narażonych 14 pracowników;
- NDS pyłu – 1 zakład, narażonych 5 pracowników.

W zakładach pracy, w których występują przekroczenia hałasu i drgań mechanicznych, pracodawcy realizują program działań organizacyjno-technicznych zmierzający do ograniczenia narażenia. Działania te dostosowywane są do potrzeb pracowników należących do grup szczególnego ryzyka poprzez:

- stosowanie procesów technologicznych nie wytwarzających nadmiernego hałasu;
- automatyzację i hermetyzację procesów technologicznych;
- stosowanie ekranów dźwiękochłonnych.

W zakładach pracy, w których obniżenie poziomu hałasu do norm dopuszczalnych jest niemożliwe ze względów technologicznych, pracodawcy zobowiązani są do:

- szkolenia pracowników w celu uświadamiania im rozmiarów zagrożenia i sposobów minimalizacji, w tym szkolenia specjalistyczne na szkoleniu okresowym z udziałem lekarza laryngologa;
- kierowania na badania audiometryczne słuchu pracowników narażonych na hałas po wczesnym wykryciu zaburzeń chorobowych, przesuwanie do innych prac;
- ograniczenia czasu ekspozycji tylko do niezbędnego minimum;
- doboru środków ochrony indywidualnej do wielkości charakteryzujących hałas;
- oceny ryzyka zawodowego z zastosowaniem środków profilaktycznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach w 2018 roku wydał 5 decyzji administracyjnych na wyeliminowanie lub obniżenie możliwie do najniższego

poziomu przekroczenia wartości normatywnych. W związku z czym w 4 zakładach pracy poprawiono warunki pracy dla 41 osób, tj.:

- w 1 zakładzie obniżono NDN hałasu dla 12 osób;
- w 3 zakładach wyeliminowano przekroczenie wartości normatywnej: NDN hałasu dla 5 osób, NDN drgań mechanicznych dla 8 osób, NDS substancji chemicznych dla 16 osób.

4.3 Zakłady o szczególnym zagrożeniu

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach prowadzi nadzór nad obiektami o szczególnym zagrożeniu, w których występują czynniki rakotwórcze oraz 5-krotne i wyższe przekroczenia najwyższych dopuszczalnych normatywów higienicznych NDS i NDN. W 2018 roku zewidencjonowano 7 zakładów pracy, w których występują czynniki o działaniu rakotwórczym, są to:

- (czynnik rakotwórczy – WWA) – narażonych 3 pracowników.
- (czynnik rakotwórczy – WWA) – narażonych 16 pracowników.
- (czynnik rakotwórczy – WWA) - w kontakcie z benzo/a/pirenem pracuje 3 pracowników.
- (czynnik rakotwórczy – kwas chromowy) - narażony jest 1 pracownik.
- (czynnik rakotwórczy- promieniowanie jonizujące) - narażonych jest 15 pracowników.
- (czynnik rakotwórczy- pył drewna twardego–buk) - narażonych 17 pracowników.
- (czynnik rakotwórczy- pył drewna twardego- buk, dąb) - narażonych jest 8 pracowników.

Ogółem narażonych na czynniki rakotwórcze w 2018 roku było 60 pracowników (60 mężczyzn, 0 kobiet) oraz 3 pracowników (3 mężczyzn, 0 kobiet) pozostających w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 6 zakładów pracy, w których występują czynniki rakotwórcze. W ramach nadzoru nad zakładami pracy, w których występują czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym w środowisku pracy, w 2018 roku stwierdzono, że pracodawcy:

- prowadzą rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- realizują badania środowiskowe, w celu monitorowania poziomu wartości normatywnych czynników rakotwórczych.

Natomiast w 2 zakładach pracy stwierdzono:

- brak aktualnego rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym;
- niedopełnienie obowiązku przekazywania danych do W-MPWIS o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego pracownikom, pracodawcy podejmowali działania do obniżania ekspozycji narażenia na czynniki rakotwórcze. W zakładach pracy, w których procesy technologiczne uniemożliwiają wyeliminowanie czynnika rakotwórczego pracodawcy zabezpieczyli pracowników środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze oraz zapewniali zabezpieczenia techniczne, tj. wentylacja mechaniczna stanowiskowa i ogólna.

4.4 Podsumowanie

Działania prowadzone w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy, przyczyniają się do poprawy stanu higieniczno-sanitarnego zakładów pracy. W 2018 roku uzyskano poprawę warunków higieniczno-sanitarnych w 19 zakładach dla 350 osób, poprzez m.in. remonty, odpowiednie wyposażenie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz remonty pomieszczeń produkcyjnych (podłogi, ściany, sufity, usprawnienie wentylacji ogólnej mechanicznej oraz stanowiskowej). W 4 zakładach pracy dla 41 pracowników obniżono, a na kilku stanowiskach pracy wyeliminowano przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) substancji chemicznych oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) hałasu oraz drgań mechanicznych.

4.5 Choroby zawodowe

W 2018 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszych wpłynęło 21 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych.

W ramach postępowań wyjaśniających dotyczących chorób zawodowych przeprowadzono 4 wizytacje, sporządzono 20 kart oceny narażenia zawodowego oraz wydano 19 skierowań na badania w związku z podejrzeniem choroby zawodowej do Wojewódzkiego Ośrodka Medycyny Pracy w Olsztynie, w celu wydania orzeczenia o stwierdzeniu lub braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszych w 2018 roku wydał 6 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, w tym:

- 5 wymienionych w poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza u rolników indywidualnych (3) i pracowników leśnych (2);
- 1 wymienioną w poz. 20.1 chorób zawodowych – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka u pracownika tapicerni.

W 2018 roku wydano również 11 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej, w tym:

- 1 wymienioną w poz. 15 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym, co najmniej 15 lat u nauczyciela;
- 3 wymienione w pozycji 19 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy u pracowników tapicerni, tj.: 19.1 przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki (1), 19.2 przewlekłe zapalenie kaletki maziowej (1), 19.3 przewlekłe uszkodzenie łąkotki u osób wykonujących pracę w pozycji klęczącej lub kucznej (1);
- 2 wymienione w pozycji 20.1 wykazu chorób zawodowych - przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka u pracownika tapicerni (1) i mechanika samochodowego (1);
- 5 wymienionych w pozycji poz. 26 wykazu chorób zawodowych - choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstw: borelioza u rolników indywidualnych.

4.6 Nadzór nad środkami zastępczymi tzw. dopalaczami

W Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszczach funkcjonuje zespół ds. nadzoru nad środkami zastępczymi, w skład, którego wchodzi pracownicy sekcji Higieny Pracy sekcji Higieny Żywności, Żywnienia i Przedmiotów Użytku oraz pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej.

W 2018 roku nastąpiła nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej reguluje następujące zmiany, istotne z punktu widzenia działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- zmiany definicji środka zastępczego oraz nowej substancji psychoaktywnej, które powodują, iż w zakresie działalności państwowej inspekcji sanitarnej zostaje nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu wyłącznie środków zastępczych.
- obowiązek zgłaszania państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, przez podmioty wykonujące działalność leczniczą, zatrucia, podejrzenia zatrucia lub zgonów, spowodowanych zażyciem środka zastępczego lub nowej substancji psychoaktywnej,

W 2018 roku do PPIS w Bartoszczach wpłynęło 6 spraw związanych z ujawnionymi dowodami rzeczowymi w postaci środków zastępczych do ich dalszego prowadzenia. Na terenie powiatu bartoszyckiego stwierdzono 1 przypadek wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

W związku z prowadzonymi postępowaniami wydano:

- 5 decyzji administracyjnych dotyczących umorzenia w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych;
- 5 decyzji administracyjnych dotyczących orzeczenia przepadku na rzecz Skarbu Państwa i zniszczeniu dowodów rzeczowych na koszt Skarbu Państwa;
- 1 decyzję administracyjną wycofującą z obrotu środki zastępcze, w związku z uzasadnionym podejrzeniem wprowadzania do obrotu środków zastępczych;
- 1 decyzję dotyczącą nałożenia kary pieniężnej na Stronę postępowania, z tytułu udowodnionego wprowadzania do obrotu środków zastępczych;
- 1 decyzję dotyczącą obciążenia Strony kosztami przeprowadzonych badań;
- 1 decyzję dotyczącą obciążenia Strony kosztami utylizacji środków zastępczych.

W 2018 roku do siedziby PPIS w Bartoszczach wpłynęły informacje dotyczące podejrzeń zatruc środków zastępczymi siedmiu osób:

- 6 osób w miejscowości Bartoszyce;
- 1 osoba w miejscowości Sępól – śmiertelne zatrucie, spowodowane zażyciem środka zastępczego.

W ramach działań zapobiegawczych PPIS w Bartoszycach we współpracy z Komendą Powiatową Policji przeprowadził kontrolę obiektu prowadzącego sprzedaż wyrobów tytoniowych, w trakcie kontroli zabezpieczono 884 szt. aromatów do e-papierosów nieposiadających odpowiedniego oznakowania. Do badań pobrano 10 prób aromatów do e-papierosów, w których nie stwierdzono obecności środków zastępczych tzw. dopalaczy.

W 2018 roku w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi, prowadzono działania profilaktyczne, oświatowo-informacyjne skierowane do społeczności lokalnej głównie do: uczniów, nauczycieli, rodziców, pracowników placówek oświatowych, przedstawicieli władz samorządowych. PPIS przeprowadził ogółem 33 szkolenia, w których uczestniczyło 1756 osób, w tym 5 szkoleń wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji.

5. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, należy w szczególności: uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych. Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy również wydawanie opinii, co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

5.1 Działalność nadzorowa

W zakresie działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2018 roku:

- przeprowadzono 23 kontrole sanitarne, dotyczące odbiorów technicznych,
- wydano 21 stanowisk dotyczących uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektów,
- zaopiniowano 10 projektów budowlanych,
- wydano 32 opinie sanitarne, dotyczące realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- uzgodniono projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko dla: fragmentów miasta Bartoszyce; miasta Bisztynek oraz miejscowości Sołtysowizna, gm. Górowo Iławeckie.

5.2 Uczestnictwo w odbiorach technicznych

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uczestniczono w odbiorach 23 inwestycji, w związku z przystąpieniem do użytkowania:

- gabinetu kosmetycznego i stylizacji paznokci przy ul. Kopernika 9A w Bartoszycach,
- salonu fryzjerskiego przy ul. Strzeleckiego 5/2 w Bartoszycach,
- budynku agromyśliwskiego w Bąszach, gm. Bartoszyce,
- sklepu meblowego przy ul. Polnej w Bisztyнку,

- pomieszczeń przedszkola w adaptowanej części Szkoły Podstawowej przy ul. Kolejowej 7 w Bisztynku (2 kontrole),
- budynku mieszkalnego wielorodzinnego przy ul. Limanowskiego w Bartoszycach,
- lokalu gastronomicznego „Burger Dad”, lokal nr 5 w Galerii Handlowej „Awangarda” przy ul. Bema 40C w Bartoszycach,
- hali produkcyjnej zakładu produkcji drzewnej przy ul. Kajki w Bartoszycach,
- rozbudowy hali produkcyjno-magazynowej przy ul. Kętrzyńskiej 53 w Bartoszycach,
- dobudowanej części magazynowej do obiektu handlowo-magazynowego w Górowie Iławeckim,
- lokalu gastronomicznego „GÓROWIANKA” przy ul. Kościuszki 19 w Górowie Iławeckim,
- laboratorium drogowego w Sędławkach 4A, gm. Bartoszyce,
- budynku handlowo-usługowego „BIEDRONKA” przy ul. Szkolnej 2 w Górowie Iławeckim,
- budynku biurowo-administracyjnego oraz budynku garażowego przy ulicy Kętrzyńskiej 45 w Bartoszycach,
- pomieszczeń pralni w Galinach, gm. Bartoszyce,
- budynku edukacji ekologicznej, Wojciechy 124, gm. Bartoszyce,
- rozbudowy budynku usługowo-handlowego w Połęczu 55, gmina Bartoszyce,
- rozbudowy budynku handlowo-usługowego o strefę odpieku pieczywa przy ul. Kętrzyńskiej 56 w Bartoszycach,
- apteki przy ul. Sienkiewicza 3A w Bisztynku (2 kontrole),
- budynku ujeżdżalni koni w Galinach, gm. Bartoszyce,
- lokalu salonu kosmetycznego przy ul. Słonecznej 3A/14 w Bisztynku.

5.3 Zestawienie opiniowanych przedsięwzięć

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 32 opinie sanitarne dotyczące realizacji przedsięwzięć, które zaliczono do mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym:

- 26 opinii sanitarnych o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- 3 opinie sanitarne w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- 3 opinie sanitarne w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W 2018 roku opiniowano następujące inwestycje:

- 1) Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, które dotyczyły budowy:
 - dwudziestu jeden budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Kinkajmach, gmina Bartoszyce,
 - trzynastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych w Krawczykach, gmina Bartoszyce,
 - obory wolnostanowiskowej w Worynach, gm. Górowo Iławeckie,

- stawu rolniczego w Piergozach, gmina Bartoszyce (2 opinie),
 - stawu rolniczego w Bezledach, gmina Bartoszyce (2 opinie),
 - farmy fotowoltaicznej w Połęczu, gmina Bartoszyce,
 - budynku inwentarskiego, przeznaczonego do hodowli bydła mięsnego w Kumkiewmach, Gmina Górowo Iławeckie,
 - przebudowy drogi powiatowej nr 1354N Głądy-Pieszkowo-Tolko od km 14+942 (skrzyżowanie z DP 1541N) do km 19+260 (skrzyżowanie z DW 512),
 - dwudziestu budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolnostojących wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną w Wawrzynach, gmina Bartoszyce,
 - hali produkcyjno-magazynowej z częścią socjalną w Kamińsku, gmina Górowo Iławeckie,
 - przebudowy drogi powiatowej Nr 1581N w km 4+019 – 5+328 w Lwowcu, gmina Sępole, gmina Sępole,
 - farmy fotowoltaicznej o mocy do 1 MW wraz z drogą dojazdową oraz przyłączem do krajowej sieci energetycznej i elementami infrastruktury technicznej, niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania przedsięwzięcia w Gilach, gmina Bartoszyce,
 - zalesienia części działki nr 135 w Wokielach, gmina Górowo Iławeckie,
 - przebudowy drogi powiatowej nr 1390N na odcinku Leginy-Skitno, gmina Bartoszyce,
 - przebudowy drogi powiatowej Nr 1380N Dęby-Toprzązyny, gmina Górowo Iławeckie (2 opinie),
 - budynku inwentarskiego w Czyprkach, gmina Górowo Iławeckie,
 - drogi powiatowej Nr 1515N Robity-Kandyty-Worławki od km 6+853 do km 11+250, gmina Górowo Iławeckie,
 - elektrowni fotowoltaicznej Deksyty A i Deksyty B o mocy 1 MV każda, wraz z drogą dojazdową oraz przyłączem do krajowej sieci energetycznej i elementami infrastruktury technicznej w Deksytach, gmina Górowo Iławeckie,
 - rozbiórki istniejącej stacji gazowej wysokiego i średniego ciśnienia oraz budowa stacji gazowej redukcyjno-pomiarowej wysokiego ciśnienia i stacji gazowej redukcyjno-pomiarowej średniego ciśnienia wraz z zasilaniem elektroenergetycznym, instalacją elektroenergetyczną, oświetleniową, AKPiA, uziemienia i odgromową w Bartoszycach,
 - elektrowni fotowoltaicznej składającej się z wolnostojących paneli fotowoltaicznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą w tym doziemną instalacją elektryczną niskiego i średniego napięcia, przyłączem energetycznym i stacjami transformatorowymi w Smolance, gm. Sępole,
 - przebudowy istniejącej magistrali wodociągowej Ø 500 w ramach zadania inwestycyjnego „Rewitalizacja Placu Bohaterów Westerplatte w Bartoszycach”,
 - dwóch naziemnych zbiorników skroplonych gazów technicznych w Bartoszycach,
 - dziesięciu domów mieszkalnych jednorodzinnych w Dąbrowie, gmina Bartoszyce.
- 2) Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz określenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dotyczące:
- zaadaptowania istniejącego zakładu dotychczas należącego do Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Bisztynku na potrzeby instalacji przetwarzania odpadów

innych niż niebezpieczne o mocy przerobowej poniżej 100 Mg/dobę przy ul. Wojska Polskiego 9 w Bisztynku,

- zmiany sposobu użytkowania oraz adaptacji istniejących obiektów na potrzeby ubojni i rozbioru trzody chlewnej i bydła w Markinach, gmina Bartoszyce,
- budowy budynków gorzelni wraz z instalacjami do produkcji bioetanolu z surowców rolniczych w Górowie Iławeckim.

3) Inwestycje, dla których wydano opinie sanitarne w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczących budowy:

- obiektu i uruchomienia instalacji do przetwarzania odpadów biodegradowalnych, w Wysiece, gmina Bartoszyce,
- trzech indyczników w Sątopach, gmina Bisztynek,
- budynku inwentarskiego w Paustrach, gmina Górowo Iławeckie.

5.4 Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego uzgodniono 10 dokumentacji projektowych, dotyczących:

- zmiany sposobu użytkowania części budynku mieszkalno-usługowego na mieszkania komunalne w Sątopach-Samulewie, gmina Bisztynek,
- zmiany sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego na lokal usługowy (salon fryzjerski) w budynku przy ul. Strzeleckiego 5/2 w Bartoszczach,
- rozbudowy oraz nadbudowa budynku usługowego przy ul. Wyszyńskiego 36 w Górowie Iławeckim,
- zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń byłego pogotowia z przeznaczeniem na poradnię ginekologiczno-położniczą przy ulicy Generała Sikorskiego w Górowie Iławeckim,
- termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Galinach oraz zmiany sposobu użytkowania wraz z przebudową części technicznej szkoły na oddział przedszkolny w Galinach, gmina Bartoszyce,
- zmiany sposobu użytkowania części pomieszczeń II piętra budynku usługowo-mieszkalnego z przeznaczeniem na gabinet masażu oraz gabinet tatuażu przy ul. Rynkowej 1 w Bartoszczach,
- nadbudowy części Szkoły Podstawowej wraz z przebudową pomieszczeń w Wojciechach, gmina Bartoszyce,
- zmiany sposobu użytkowania lokalu handlowego na lokal gastronomiczny przy ul. Bohaterów Warszawy w Bartoszczach,
- zmiany sposobu użytkowania lokalu mieszkalnego z przeznaczeniem na gabinet kosmetyczny przy ul. Słonecznej 3A/14 w Bisztynku,
- budowy obiektu magazynowo-suszarniczego w Nowej Karczmie, gm. Górowo Iławeckie, którego realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej.

5.5 Uwagi do obiektów w trakcie realizacji i odbiorów

W 2018 r. dokonano kontroli 21 obiektów przekazywanych do użytkowania. W wyniku oględzin obiektów stwierdzono, że inwestorzy realizują roboty budowlane w oparciu o prawomocne decyzje pozwolenia na budowę lub zgłoszenie zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń, lokali i obiektów. Dokumentacja budowlana posiada wymaganą opinię sanitarną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach, opinie rzeczoznawców ds. sanitarno-higienicznych oraz inne opinie rzeczoznawców, wymagane przepisami szczegółowymi.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że obiekty realizowane są zgodnie z warunkami określonymi w dokumentacji budowlanej, przepisami i warunkami technicznymi. W niektórych przypadkach, realizacja niewielkich inwestycji odbiegała nieco od rozwiązań przyjętych w projektach budowlanych. Inwestorzy, podczas realizacji inwestycji, dokonują zmian, odstępstw od projektów o charakterze nieistotnym. Nieznaczące odstępstwa związane są ze zmianą profilu prowadzonych usług, sposobem wyposażenia pomieszczeń i dotyczą zmian rozmieszczenia przyborów sanitarnych, ustawienia mebli itp.

W trakcie kontroli dokonywanej podczas odbiorów końcowych poszczególnych obiektów, inwestorzy zobowiązani są przed rozpoczęciem działalności do usunięcia niedociągnięć i usterek.

Najczęściej stwierdzanymi usterkami są:

- układ funkcjonalny zakładu powinien eliminować możliwości krzyżowania się dróg czynności „czystych” i „brudnych”, a tym samym zapobiegać występowaniu zanieczyszczeń „krzyżowych” żywności;
- brak schodów zewnętrznych od strony wejścia do apteki przeznaczonego dla dostaw towaru i dla personelu.

Odbiory obiektów na terenie działania PSSE w Bartoszycach w 2018 r. dotyczyły przede wszystkim budowy, zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń w przeważającej większości obiektów handlowych i usługowych. Dominującymi inwestycjami nowo wznoszonymi obiektami na terenie działania PSSE Bartoszyce jest budownictwo jednorodzinne. Adaptowane są pomieszczenia usługowe i mieszkalne istniejące z przeznaczeniem na działalność o charakterze usługowym lub handlowym. W niewielkiej ilości budowane są nowe zakłady produkcyjne i usługowe.

6. Sekcja Higiena Dzieci i Młodzieży

Nadzór nad higieną procesu nauczania – uczenia się, ma za zadanie ochronę ucznia przed niekorzystnymi warunkami związanymi z nauką/pracą w szkole, mającymi wpływ na zdrowie uczniów oraz efektywność ich nauki.

W ramach zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu wychowanków/uczniów, w placówkach oceniano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

- warunków ogólnoszkolnych/ogólnoprzedszkolnych,
- przestrzennych tj. pomieszczeń i używanego sprzętu, w tym warunki do zajęć wychowania fizycznego,
- higieny procesu nauczania,
- odżywiania uczniów.

W ramach profilaktyki wad postawy uczniów przeprowadzono badania obciążenia uczniów plecakami /tornistrami oraz oceniono miejsca do przechowywania podręczników

i przyborów szkolnych. Sprawdzono również dostosowanie umeblowania do wzrostu uczniów i przedszkolaków.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszychach jest 46 placówek nauczania i wychowania (których organem założycielskim nie jest powiat), do których uczęszcza 6214 uczniów. W roku 2018 w placówkach oświatowo-wychowawczych przeprowadzono 56 kontroli sanitarnych, 325 pomiarów umeblowania, 513 pomiarów wagi tornistrów szkolnych

6.1 Warunki ogólnoszkolne/ogólnoprzedszkolne

W zakresie zapewnienia uczniom odpowiednich warunków do miejsc, do których dostęp mają wszyscy uczniowie/ wychowankowie, przeprowadzono 27 kontroli. Ocenie poddano: otoczenie placówki, wyposażenie techniczne budynku, mikroklimat pomieszczeń, pomieszczenia sanitarno-higieniczne, korytarze, pomieszczenia szatni, świetlice, sklepik szkolny, boisko, plac zabaw.

Na nadzorowanym terenie wszystkie placówki szkolne i przedszkolne zapewniają bezpieczne warunki korzystania z miejsc ogólnodostępnych, posiadają teren ogrodzony oraz zabezpieczenia przed bezpośrednim wyjściem na jezdnię. Place zabaw i boiska wyposażane są w sprzęt atestowany, odpowiednio zabezpieczony. We wszystkich placówkach zapewniona jest woda zimna i ciepła oraz dostęp do urządzeń sanitarnych. Każda placówka zapewnia odpowiednie warunki do przechowywania odzieży wierzchniej oraz pomieszczenia do zajęć świetlicowych.

6.2 Warunki przestrzenne

W celu zapewnienia efektywności nauki i pracy, nadzorem objęto: pomieszczenia lekcyjne (pracownie szkolne, warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego) oraz urządzenia, oświetlenie, miejsca do przechowywania podręczników i przyborów szkolnych ucznia. Ocenie poddano warunki wpływające na komfort pracy uczniów w czasie zajęć, w 27 placówkach oraz przeprowadzono 325 badań w zakresie dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii w 5 placówkach. Wydano 6 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno- technicznego pomieszczeń lekcyjnych oraz dostosowania umeblowania do wymagań ergonomii.

6.2.1 Pomieszczenia lekcyjne

1) Pracownie szkolne

Na 25 szkół podstawowych będących pod nadzorem, w 25 szkołach urządzone są pracownie komputerowe oraz w 4 pracownie chemiczne.

Ocenie poddano warunki nauczania w 22 pracowniach komputerowych oraz 3 pracowniach chemicznych. Urządzenia i sprzęty znajdujące się w pracowniach zapewniają bezpieczne użytkowanie. W pracowniach komputerowych zapewnia się uczniom indywidualny dostęp do komputera, sprzęty dostosowane są do ich warunków fizycznych. W pracowniach chemicznych, substancje i ich mieszaniny są właściwie oznakowane i przechowywane, zgodnie z zaleceniami. Pracownie posiadają sprawną wentylację grawitacyjną lub mechaniczną zapewniającą bezpieczeństwo zdrowotne.

2) Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Oceniono warunki lokalowe do zajęć wychowania fizycznego tj. posiadanie przez placówkę infrastruktury sportowej, stan sanitarno-techniczny zaplecza sportowego oraz stan techniczny urządzeń i sprzętu sportowego.

Na 25 szkół będących pod nadzorem:

- 10 szkół posiada boisko oraz pełną infrastrukturę sportową, tj. szkolny zespół sportowy (sala gimnastyczna, sala rekreacyjna oraz pomieszczenia pomocnicze szatnia, natryski);
- 1 szkoła posiada pełną infrastrukturę bez boiska;
- 10 placówek posiada boisko oraz salę gimnastyczną lub salę zastępczą;
- 4 placówki posiadają tylko boisko.

W szkołach podstawowych w Wiatrowcu, Ponikach, Dzietrzychowie i w szkole filialnej w Pieszkowie zajęcia w-f prowadzone są na korytarzach szkolnych.

3) Umebliowanie i urządzenia

W pięciu placówkach oceniono dostosowanie mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów tj. w Szkole Podstawowej w Wiatrowcu, w Szkole Podstawowej w Sątopach, w Szkole Podstawowej w Grzędzie, w Punkcie Przedszkolnym w Sątopach oraz w Przedszkolu Samorządowym w Bisztynku. Na 217 stanowisk pracy uczniów poddanych analizie, stwierdzono 6 stanowisk niedostosowanych do wymagań ergonomii, co stanowi 2,8% wszystkich ocenionych miejsc.

Stan urządzeń sportowych oceniono w 26 placówkach. Urządzenia na terenach szkolnych i przedszkolnych tj. placach zabaw, boiskach oraz w pomieszczeniach sal gimnastycznych, zapewniały bezpieczeństwo uczniom. Wszystkie nowo zakupione sprzęty posiadają atest lub certyfikat.

4) Oświetlenie

Na 46 placówek będących pod nadzorem PPIS w Bartoszycach, 41 (90%) placówek oświatowo-wychowawczych zapewnia właściwe oświetlenie stanowisk pracy ucznia, co potwierdzone jest badaniami przeprowadzonymi przez placówkę. Pozostałe 5 (10%) placówek, nie posiada badań oświetlenia tj. Szkoła Podstawowa Nr 7 w Bartoszycach, Szkoła Podstawowa w Sokolicy, Szkoła Podstawowa w Górowie Iławeckim, Szkoła Podstawowa w Kandytach, Szkoła Filialna w Toprznach. W 2018 r., w ramach remontu wymieniono oświetlenie w pomieszczeniach lekcyjnych, w Szkole Podstawowej w Sątopach.

5) Miejsce do przechowywania przyborów i podręczników szkolnych ucznia.

W celu obniżenia ciężaru plecaków, szkoły zobowiązane są do zapewnienia uczniom miejsc na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych. Wszystkie szkoły zapewniają takie miejsca tj. wyznaczone półki lub szafki w salach lekcyjnych, jednak w większości, są to miejsca wspólne dla wszystkich uczniów. Tylko w dwóch szkołach uczniowie mają zapewnione indywidualne szafki do przechowywania przyborów szkolnych i podręczników, ze stałym dostępem. Uczniowie niechętnie korzystają z miejsc wspólnych, usytuowanych w pomieszczeniach lekcyjnych.

6.3 Higiena procesu nauczania

Obok prowadzonego nadzoru nad pomieszczeniami i urządzeniami prowadzono ocenę planu zajęć lekcyjnych. Analizie poddano tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych w 18 szkołach. Oceniane plany lekcji uwzględniały równomierne rozłożenie ilości zajęć w ciągu dnia na przestrzeni tygodnia, jednakowy czas rozpoczynania zajęć lekcyjnych w ciągu tygodnia oraz przerwy międzylekcyjne. Po wprowadzonych zmianach w systemie oświaty, w szkołach podstawowych, zaobserwowano zwiększenie ilości oddziałów klasowych odbywających zajęcia lekcyjne na dwie zmiany. Zmianowość występuje w 4 szkołach. W szkołach zapewnione są uczniom przerwy międzylekcyjne w tym jedna dłuższa umożliwiająca spożycie posiłku.

6.4 Dożywianie w szkołach

Ogółem z dożywiania w 2018 r. skorzystało 2150 uczniów (40% wszystkich uczniów), w 2017 roku skorzystało 1800 uczniów (34% wszystkich uczniów). W 12 szkołach zapewniano uczniom posiłki dwudaniowe natomiast w 13 posiłki jednodaniowe. Dwa posiłki, śniadania i obiady zapewnione są jedynie w Szkole Podstawowej w Dietrzychowie.

Istotną formą pomocy dzieciom z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej jest finansowanie posiłków uczniom przez ośrodki pomocy społecznej oraz inne instytucje. Z tej pomocy w 2018 roku skorzystało 925 uczniów (43% korzystających z posiłków), w 2017 roku 1016 uczniów (56% korzystających z posiłków).

6.5 Problemy higieniczne uczniów w placówkach oświatowych

Problemem higienicznym zgłaszanym przez rodziców oraz dyrektorów placówek jest pedikuloza/wszawica. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszychach, mając na uwadze wyeliminowanie zachorowań wśród uczniów, w 2018 roku prowadził dystrybucję materiałów informacyjnych nt. profilaktyki i zwalczania wszawicy; dla rodziców uczniów 1 placówki szkolnej przeprowadzono zajęcia edukacyjne.

W świetle obowiązujących przepisów wszawica nie jest zaliczana do chorób zakaźnych ujętych w załączniku do obowiązującej ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi zatem inspekcja sanitarna nie ma możliwości prowadzenia bezpośredniego nadzoru. Działania winny być podjęte przez rodziców, opiekunów lub placówki, w których przebywają dzieci kierując się dobrem dzieci uczęszczających do placówki.

6.6 Nadzór nad sezonowymi ośrodkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2018 r. na terenie powiatu bartoszyckiego funkcjonowało 11 turnusów zorganizowanego wypoczynku dla dzieci i młodzieży, zarejestrowanych w internetowej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. Na turnusach wypoczywało 393 uczestników. Działania kontrolne przeprowadzono na 9 turnusach. Stwierdzono, że organizatorzy wypoczynku zapewnili uczestnikom właściwe warunki zakwaterowania i wyżywienia.

6.7 Profilaktyka wad postawy

W 2018 roku, w związku z ogólnopolską akcją na rzecz edukacji prozdrowotnej, ukierunkowaną na profilaktykę wad postawy, na terenie powiatu w 2 szkołach podstawowych przeprowadzono badania wagi plecaków. Zważono 513 plecaków uczniów. Analiza pomiarów wykazała, że 188 plecaków tj. 36% zważonych, było przeciążonych.

6.8 Podsumowanie

1) W minionym roku, poprawie uległy warunki sanitarno-techniczne w 8 placówkach: Szkoła Podstawowa w Ponikach, Szkoła Podstawowa w Sątopach, Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Haweckim, Szkoła Podstawowa w Galinach, Szkoła Podstawowa w Górowie Haweckim, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Bezledach, Szkoła Filialna w Toprznach. Na szczególną uwagę zasługuje poprawa warunków nauczania w Szkole Podstawowej w Sątopach, w której przeprowadzono remont kompleksowy wszystkich pomieszczeń szkolnych, termomodernizację budynku oraz zapewniono uczniom umeblowanie dostosowane do wymagań ergonomii. W dwóch szkołach, w szkole podstawowej w Pieszkowie

i w Krawczykach, nadal, stan techniczny podłóg w salach lekcyjnych nie odpowiada wymaganiom sanitarno – technicznym.

2) W placówkach nieposiadających warunków do aktywnego uczestniczenia uczniów w zajęciach sportowych na lekcjach wychowania fizycznego, koniecznym jest zapewnienie odpowiedniej infrastruktury.

3) W trosce o zdrowie uczniów, należy wyeliminować uciążliwości w środowisku pracy ucznia tj. zapewnić wszystkim uczniom stanowiska pracy dostosowane do wymagań ergonomii oraz zapewnić właściwe natężenia oświetlenia sztucznego na wszystkich stanowiskach pracy ucznia, w tym przy tablicy.

4) Należy prowadzić działania zmierzające do odciążenia plecaków/tornistrów szkolnych poprzez zapewnienie każdemu uczniowi indywidualnego, bezpiecznego miejsca do pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych.

5) Prowadzić działania zwiększające świadomość rodziców i dzieci, w zakresie wpływu na postawę fizyczną człowieka, niedostosowanego do wzrostu umeblowania oraz nadmiernego obciążenia pleców dzieci (zbyt ciężkie plecaki/tornistry).

7. Sekcja Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej

Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez wykonywanie działań profilaktycznych, których celem jest podniesienie poziomu wiedzy i wykształcenie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. W ramach działalności oświatowo-zdrowotnej inicjowano, koordynowano, realizowano oraz nadzorowano programy i akcje o tematyce zdrowotnej.

W 2018 roku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna uczestniczyła w realizacji interwencji programów profilaktycznych ogólnopolskich i wojewódzkich. Działania profilaktyczne skierowane były do rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, młodzieży gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, nauczycieli wychowawców oraz pedagogów szkolnych, pracowników ochrony zdrowia, a także przedstawicieli samorządów lokalnych i instytucji publicznych.

W ramach realizacji programów zorganizowano 56 zajęć edukacyjnych, 18 stoisk profilaktyczno-edukacyjnych, 13 szkoleń dla koordynatorów szkolnych realizujących poszczególne programy oraz 112 dystrybucji materiałów edukacyjnych. Z inicjatywy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach oraz dzięki współpracy Dyrektorem Szkoły Podstawowej nr 1 w Bartoszycach i bardzo dużemu zaangażowaniu koordynatora szkolnego, zorganizowano zawody sportowe, w których udział brały dzieci z 5 Szkół podstawowych z powiatu bartoszyckiego. Przy wsparciu finansowemu lokalnych samorządów, tego przedsięwzięcia, wszyscy uczestnicy zawodów zostali nagrodzeni. Fundatorami nagród byli: Burmistrz Miasta Bartoszyce, Wójt Gminy Bartoszyce oraz Burmistrz Miasta Górowo Iławeckie.

Do działań programowych inicjowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną włączyło się 37 placówek oświatowych z pośród 46. W 9 placówkach przeprowadzono wizytacje oceniające realizację programów profilaktycznych.

7.1 Realizacja ogólnopolskich interwencji programowych na terenie powiatu

Na terenie powiatu realizowano 7 ogólnopolskich interwencji programowych. Działania prowadzone były w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, placówkach służby zdrowia, podczas wypoczynku zimowego oraz

letniego. Informacje były również przekazywane mieszkańcom powiatu bartoszyckiego za pomocą punktów informacyjno-edukacyjnych oraz przy współpracy lokalnych mediów. W realizacji tych działań współpracowano z pedagogami szkolnymi, nauczycielami, wychowawcami, pielęgniarkami środowiska szkolnego, pracownikami placówek służby zdrowia, przedstawicielami lokalnych władz, lokalnych mediów jak również z przedstawicielami policji.

W 2018 roku przeprowadzono 73 działania o charakterze profilaktycznym (interwencje programowe) wśród 1582 uczestników oraz 162 działania (interwencje nieprogramowe) wśród 2899 uczestników.

1) Program edukacyjny promujący racjonalne odżywianie i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę!”

Jest to ogólnopolski program edukacyjny, którego głównymi celami jest propagowanie zdrowego stylu życia, promowanie zbilansowanego odżywiania, dostarczenie wiedzy o informacjach zamieszczonych na opakowaniach produktów spożywczych i zdobycie umiejętności korzystania z nich oraz zachęcenie do regularnej aktywności fizycznej. Program ten skierowany jest do uczniów klas V, VI i VII z 25 szkół podstawowych w powiecie, oraz ich rodziców.

W programie w roku szkolnym 2017/2018 w XII edycji programu uczestniczyło 2540 dzieci i 369 rodziców z 23 szkół. W roku szkolnym 2018/2019, do XIII edycji programu przystąpiło 15 szkół z terenu powiatu bartoszyckiego, które zgłosiły łącznie 2088 dzieci.

2) Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Głównym celem programu jest zmiana postawy społeczeństwa w stosunku do palenia tytoniu poprzez wdrażanie działań profilaktycznych uświadamiających i ostrzegających przed zgubnymi skutkami palenia tytoniu oraz zniechęcających do rozpoczęcia nałogu. Działaniami edukacyjnymi objęto dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe. Programem objęto 403 osoby z 5 placówek oświatowych z terenu powiatu bartoszyckiego.

Wśród działań obchodzonych corocznie, skierowanych do społeczności lokalnych zrealizowano obchody „Światowego Dnia bez Tytoniu” oraz „Światowego Dnia Rzucania Palenia”.

Ponadto organizowano stoiska promocji zdrowia: z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu oraz w ramach akcji „Światowego Dnia Rzucania Palenia” Dodatkowo wszyscy chętni mogli skorzystać z badania mierzącego zawartość tlenu w wydychanym powietrzu za pomocą smokerlyzera.

Przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych do 14 placówek oświatowo-wychowawczych oraz 2 zakładów opieki zdrowotnej.

Zorganizowano 3 szkolenia dla szkolnych koordynatorów programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, programu „Czyste powietrze wokół nas” oraz programu „Bieg po zdrowie”.

Dla 122 uczestników wypoczynku letniego dzieci i młodzieży przeprowadzono zajęcia edukacyjne, gdzie poruszono zagadnienia dotyczące negatywnego wpływu palenia tytoniu na zdrowie człowieka, wyjaśniono uzależniające działanie nikotyny oraz przedstawiono choroby wywołane przez palenie tytoniu.

Podczas konferencji zorganizowanej przez Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Przyjaciół Opieki Paliatywnej w Bartoszycach oraz Urząd Miasta w Bartoszycach dotyczącej chorób nowotworowych układu oddechowego, przeprowadzono quiz wiedzy dotyczącej palenia tytoniu.

3) Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Program „Czyste Powietrze Wokół Nas” skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat z 9 przedszkoli i 25 szkół podstawowych z terenu powiatu bartoszyckiego w których funkcjonują oddziały zerowe. Realizowany jest przez nauczycieli, wychowawców przedszkolnych oraz przez przedstawicieli środowiska przedszkolnego i szkolnego. Głównym celem Programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

W ramach ogólnopolskiej akcji pod nazwą „Światowy Dzień bez Tytoniu”, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszycach zorganizował konkurs plastyczny skierowany do uczniów placówek realizujących program „Czyste powietrze wokół nas” pod hasłem „Świat bez dymu tytoniowego”.

W programie uczestniczyło 542 dzieci i 517 rodziców z 7 przedszkoli oraz 16 szkół podstawowych, w których funkcjonują oddziały zerowe.

4) Szkolny Program Edukacji Antytytoniowej „Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej pt. „Bieg po zdrowie”, adresowany do dzieci klas IV (grupa wiekowa 9-10 lat) z 25 szkół podstawowych z terenu powiatu bartoszyckiego. To program stanowiący źródło rzetelnej wiedzy nt. zagadnień dotyczących palenia tytoniu i ukazujący korzyści wynikające z niepalenia papierosów.

Łącznie programem w roku szkolnym 2017/2018 w II edycji objęto 9 klas czwartych: 181 uczniów i 131 rodziców z 8 szkół podstawowych powiatu bartoszyckiego. W roku szkolnym 2018/2019 do III edycji programu przystąpiło 10 klas czwartych z 7 szkół podstawowych.

Wzmocnieniem działań profilaktycznych, w ramach III edycji programu „Bieg po zdrowie”, były międzyszkolne zawody sportowe zorganizowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bartoszycach, oraz dzięki współpracy i dużemu zaangażowaniu koordynatora szkolnego ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Romualda Traugutta w Bartoszycach.

5) Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Głównym celem podejmowanych działań jest przekazanie informacji i wiedzy na temat zapobiegania zakażeniom HIV, zachęcanie ludzi do wykonania nieodpłatnych badań testowych w kierunku HIV oraz propagowanie wierności partnerskiej.

W ramach działań dotyczących kampanii Krajowego Centrum ds. AIDS pod nazwą #mamczasrozmawiać przeprowadzono 13 dystrybucji materiałów edukacyjnych do podmiotów leczniczych z terenu miasta i gminy Bartoszyce oraz uczestników zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży. Zorganizowano również 4 stoiska profilaktyczne połączone z dystrybucją materiałów edukacyjnych w 2 szkołach ponadgimnazjalnych, w Galerii INBAG w Bartoszycach oraz podczas konferencji zorganizowanej we współpracy z Urzędem Miasta Bartoszyce w ramach obchodów Światowego Dnia AIDS.

Przeprowadzono działania profilaktyczne w formie zajęć edukacyjnych w ramach obchodów „Światowego Dnia AIDS”. W zajęciach wzięło udział 336 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu powiatu bartoszyckiego.

6) Profilaktyczny program w zakresie uzależnień

Celem programu jest przeprowadzenie działań informacyjnych skierowanych do społeczeństwa na temat zagrożeń zdrowotnych związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Organizowano szkolenia oraz zajęcia edukacyjne, podczas których przybliżano temat nowych substancji psychoaktywnych. W szkoleniach i zajęciach edukacyjnych brali udział rodzice pieczy zastępczej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bartoszczycach, uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych z terenu powiatu bartoszyckiego, ich rodzice, nauczyciele oraz szkolni koordynatorzy programów profilaktycznych.

Przeprowadzono 8 zajęć edukacyjnych z 259 uczniami oraz 2 zajęcia edukacyjne z 60 rodzicami. Dodatkowo w ramach akcji „Zdrowe wakacje” przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych. Wszystkie zajęcia edukacyjne dotyczyły profilaktyki substancji psychoaktywnych.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Bartoszczycach, realizując akcję „Zanim będzie za późno”, przeprowadzono 2 wykłady dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych Miasta Górowo Iławeckie i Miasta Bartoszyce (205 osób), 3 spotkania z rodzicami (276 osób).

Podczas organizacji stoisk profilaktycznych promowano kampanię „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”.

Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii filia w Bartoszczycach, którego Partnerem był Państwowy Powiatowy Inspektor w Bartoszczycach zorganizował konkurs plastyczny, dla uczniów szkół powiatu bartoszyckiego pod hasłem, „Narkotyki i dopalacze – My chcemy inaczej”. Konkurs przyczynił się do poszerzenia wiedzy uczniów na temat zagrożeń wynikających z uzależnień, promowania zdrowego stylu życia, poprzez upowszechnianie wzorców i postaw prozdrowotnych oraz wzmocnienia przekonań młodzieży, że można być osobą twórczą, aktywną i osiągać sukcesy życiowe bez wspomagania się środkami zmieniającymi świadomość.

7) Ogólnopolski Program Profilaktyki Uzależnień „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Program „ARS, czyli jak dbać o miłość” skierowany jest do młodzieży w wieku 15-19 lat, ale zawiera również elementy angażujące ich rodziców.

W V edycji programu, w roku szkolnym 2017/2018 brało udział 6 szkół ponadgimnazjalnych z powiatu bartoszyckiego, w tym 203 uczniów i 124 rodziców. Do VI edycji programu zgłosiło się 6 szkół ponadgimnazjalnych, łącznie 386 uczniów.

7.2 Realizacja wojewódzkich interwencji nieprogramowych na terenie powiatu

Na terenie powiatu realizowano 10 wojewódzkich interwencji nieprogramowych, których celem było zaznajomienie społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowanie zasad profilaktyki oraz metod zapobiegania chorobom.

1) Akcja „Moje dziecko idzie do szkoły”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym na temat wybranych elementów zdrowego stylu życia, ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci oraz przekonanie o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych zarówno w domu, jak i w środowisku szkolnym.

Podczas realizacji akcji przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych, w których uczestniczyło 100 rodziców z szkół podstawowych i przedszkoli z terenu powiatu bartoszyckiego. Mając na uwadze wyeliminowanie uciążliwości mających wpływ na zdrowie uczniów, szczególną uwagę

zwrócono na cechy dobrego tornistra i pakowanie jego zawartości, właściwie urządzone stanowisko pracy w domu, w tym oświetlenie i ergonomiczne umeblowanie. Omówiono znaczenie spożywania drugiego śniadania oraz higienę osobistą. Przeprowadzono również dystrybucję broszurek „Moje dziecko idzie do szkoły”.

2) Światowy Dzień Zdrowia 2018

W 2018 roku Światowy Dzień Zdrowia obchodzony był pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. W ramach tego dnia zorganizowano 2 szkolenia dla koordynatorów i realizatorów programu „Trzymaj formę” oraz dla personelu analizującego szczepienia ochronne w powiecie bartoszyckim. Tematem przewodnim szkolenia była profilaktyka raka szyjki macicy. Uczestnikom szkolenia przekazano najważniejsze zagadnienia dotyczące profilaktyki raka szyjki macicy. Wyjaśniono przebieg zakażenia wirusem HPV, podkreślono jak ważne jest znaczenie szczepień ochronnych w eliminacji raka szyjki macicy oraz badań cytologicznych w profilaktyce tego nowotworu.

3) Akcja „Zdrowe wakacje”

Celem akcji jest podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży szkolnej na temat higieny osobistej, higieny jamy ustnej, higieny otoczenia, zdrowego stylu życia (aktywność fizyczna i zdrowe odżywianie), zapobieganie chorobom zakaźnym (wszawica, kleszcze) oraz dostosowanie ubioru do pogody.

Przed rozpoczęciem okresu letniego dla 149 uczniów 3 szkół z terenu powiatu bartoszyckiego przeprowadzono 5 zajęć edukacyjnych dotyczących zdrowego i bezpiecznego wypoczynku.

Podczas trwania wypoczynku letniego zajęcia edukacyjne przeprowadzono dla 242 uczestników 7 turnusów wypoczynkowych, zorganizowanych na terenie powiatu bartoszyckiego. Zajęcia dotyczyły zdrowego i bezpiecznego wypoczynku, w tym: zatruc pokarmowych, bezpiecznego zachowania nad wodą, szkodliwości promieniowania słonecznego i upałów, zachowania podczas burzy, profilaktyki chorób odkleszczowych oraz zażywania substancji psychoaktywnych. Uczestnikom zajęć przekazano foldery edukacyjne „Bezpieczeństwo w lesie”, „Patent na bezpieczne wakacje” oraz „Bezpieczne wakacje”.

4) Profilaktyka grypy

Prowadzono działania edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej powiatu bartoszyckiego, placówek oświatowo-wychowawczych oraz podczas organizacji stoisk profilaktycznych zorganizowanych z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia.

Członkom Dziennego Domu „Senior-WIGOR” oraz kadrze placówki przeprowadzono zajęcia edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych w tym grypy.

Opracowano informacje dotyczące profilaktyki grypy i propagowania szczepień przeciwko grypie „Co warto wiedzieć o grypie” oraz „Zdążyć przed grypą”. Informacje mówiły o konieczności zachowania podstawowych zasad higieny oraz najskuteczniejszym sposobie zapobiegania grypie i jej powikłaniom, czyli szczepieniach ochronnych.

5) Profilaktyka zatruc grzybami

Profilaktyka polegała na zapoznaniu społeczeństwa z podstawowymi zasadami bezpiecznego grzybobrania, uświadomieniu jak ważna jest dokładna znajomość gatunków jadalnych i podobnych do nich gatunków trujących oraz postępowania w przypadku zatruc.

W 2018 roku prowadzono działania edukacyjno-informacyjne poprzez przesłanie informacji pt. „Podstawowe zasady bezpiecznego grzybobrania”, na strony internetowe Gońca bartoszyckiego oraz lokalnych samorządów.

6) Profilaktyka chorób odkleszczowych

Prowadzono działania edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych do zakładów opieki zdrowotnej powiatu bartoszyckiego, placówek oświatowo-wychowawczych, oraz podczas stoisk profilaktycznych zorganizowanego z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia.

W związku ze zwiększonym zagrożeniem występowania chorób odkleszczowych na terenie powiatu bartoszyckiego prowadzono działania edukacyjno-informacyjne poprzez przesłanie informacji „Sezon na kleszcze rozpoczyna się wraz z rozpoczęciem wiosny” na strony internetowe Gońca bartoszyckiego oraz lokalnych samorządów.

7) Profilaktyka wszawicy

W związku ze stale wysoką liczbą przypadków wszawicy u dzieci w szkołach podstawowych i przedszkolach z terenu powiatu bartoszyckiego, każdego roku realizowana jest interwencja nieprogramowa ukierunkowana na profilaktykę wszawicy i jej zwalczanie.

W 2018 roku działania edukacyjne realizowano poprzez dystrybucję materiałów profilaktycznych oraz prowadzenie zajęć edukacyjnych skierowanych do rodziców uczniów przedszkoli i szkół podstawowych, dotyczących higieny osobistej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki wszawicy.

8) Profilaktyka wirusowego zapalenia wątroby

Głównym celem profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby jest podnoszenie poziomu wiedzy pozwalającej na rozpoznawanie i unikanie sytuacji narażenia na zakażenia, podejmowanie działań profilaktycznych a także umożliwiającej rozpoznanie zakażenia.

W 2018 roku prowadzono działania edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych do niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej powiatu bartoszyckiego.

Podczas szkolenia zorganizowanego przez sekcję Epidemiologii PSSE w Bartoszycach przeprowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych w ramach projektu „Zapobieganie zakażeniom HCV”.

9) Profilaktyka chorób nowotworowych

Prowadzono działania edukacyjne poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych do placówek oświatowo-wychowawczych, niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej powiatu bartoszyckiego, podczas stoisk profilaktycznych zorganizowanych z okazji Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz szkolenia koordynatorów szkolnych programu „Trzymaj formę!”.

W związku z przypadającym 04.02.2018 r. XVIII Światowym Dniem Walki z Rakiem, którego hasłem przewodnim był apel o dążenie do zapewnienia równego dostępu do europejskich standardów kompleksowej i najwyższej jakości opieki onkologicznej, opracowano informację dotyczącą profilaktyki chorób nowotworowych pt. „XVIII Światowy Dzień Walki z Rakiem”. Informację przesłano do lokalnych instytucji samorządowych z terenu powiatu bartoszyckiego oraz gazety Goniec bartoszycki. W opracowaniu znalazła się informacja o paryskiej Karcie Walki z Rakiem, uchwalonej w Paryżu, podczas Światowego Szczytu Walki z Rakiem oraz organizowanym Dniu Drzwi Otwartych w ramach tzw. „białej soboty”, podczas której wszystkie chętne osoby mogły skorzystać z bogatej oferty bezpłatnych porad, konsultacji i badań onkologicznych świadczonych w placówkach onkologicznych i hematoonkologicznych na terenie całego kraju.

10) Promocja szczepień ochronnych

Prowadzono działania edukacyjne skierowane do ogółu społeczeństwa poprzez przekazanie informacji dotyczących akcji „Zaszczep się wiedzą”. Akcja jest przewodnikiem po wiarygodnych źródłach informacji na temat szczepień, wspiera pozytywny obraz szczepień jako skutecznej profilaktyki przeciw chorobom zakaźnym.

W ramach działań profilaktycznych promujących szczepienia ochronne koordynatorom szkolnym przekazano informacje dotyczące akcji oraz udostępniano do pobrania bajkę w formie audiobooku w celu zapoznania dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z tematyką szczepień ochronnych.

7.3 Współpraca na poziomie powiatowym w zakresie działalności promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej

Ważną częścią działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bartoszczycach jest współpraca z władzami samorządowymi, instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i lokalnymi mediami. Szczególne znaczenie mają działania podejmowane na terenie powiatu, ponieważ wynikają z potrzeb społeczeństwa lokalnego, inicjowane przez instytucje i władze lokalne integrują społeczeństwo odpowiadając na ich zapotrzebowanie informacyjne i umożliwiając dostęp do badań profilaktycznych czy do udziału w akcjach prozdrowotnych.

1) Władze samorządowe:

- a) zamieszczanie informacji z bieżącej działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej na stronie internetowej powiatu bartoszyckiego, miasta Bartoszyce, gminy Bartoszyce, miasta Górowo Iławeckie, gminy Górowo Iławeckie, miasta i gminy Bisztynek, miasta i gminy Sępopol.
- b) sfinansowanie nagród dla uczestników zawodów sportowych zorganizowanych w ramach realizacji programu „Bieg po zdrowie”:
 1. Burmistrz Miasta Bartoszyce
 2. Wójt Gminy Bartoszyce
 3. Burmistrz Miasta Górowo Iławeckie

Udział w finansowaniu nagród przez lokalne samorządy w szczególny sposób zasługuje na uznanie ponieważ przyczynia się do większej mobilizacji i integracji lokalnych społeczności.

2) Instytucje, organizacje, stowarzyszenia:

- a) Komenda Powiatowa Policji w Bartoszczycach – współorganizacja i prowadzenie zajęć edukacyjnych dotyczących „Profilaktyki środków psychoaktywnych” dla rodziców uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych powiatu bartoszyckiego w ramach akcji „Zanim będzie za późno”.
- b) Dzienny Dom „Senior-WIGOR” – przeprowadzono zajęć edukacyjnych dla podopiecznych i pracowników z zakresu profilaktyki chorób zakaźnych w tym grypy, odry, gruźlicy.
- c) Galeria INBAG w Bartoszczycach - wystawienie stoiska z materiałami edukacyjnymi z zakresu profilaktyki tytoniowej oraz HIV/AIDS.
- d) Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii filia w Bartoszczycach - organizacja konkursu plastycznego dla uczniów szkół powiatu bartoszyckiego pod hasłem „Narkotyki i dopalacze- My chcemy inaczej”, którego Partnerem został Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bartoszczycach.

3) Lokalne media

Informacje z podejmowanych inicjatyw prozdrowotnych wynikających z diagnozy środowiska lokalnego w tym artykuły i ulotki profilaktyczne przekazywane są do redakcji gazety „Goniec Bartoszycki” w celu publikacji. Publikacje zamieszczane na łamach lokalnej gazety oraz mediów społecznościowych przyczyniają się do zwiększenia świadomości mieszkańców co ma wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne oraz zapobieganie szerzeniu się chorób, w tym chorób zakaźnych epidemicznych.

III. Spis tabel

Tabela Nr 1: Zestawienie działalności kontrolnej PSSE w Bartoszczach w latach 2017-2018

Tabela Nr 2: Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu bartoszyckiego w latach 2017-2018.

Tabela Nr 3: „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu, województwa warmińsko- mazurskim i w Polsce w latach 2017-2018”

Tabela Nr 4: Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2017-2018 w powiecie bartoszyckim.

Tabela Nr 5: Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2017-2018.

Tabela Nr 6: Szczepienia ochronne p/ko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2018

Tab. Nr 2 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu bartoszyckiego w latach 2017-2018”

Jednostka chorobowa	powiat bartoszycki			
	01.01.-31.12.2018 r.		01.01.-31.12.2017 r.	
	liczba	zapid.	liczba	zapid.
Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	10	17,19	9	15,40
Salmoneloza- posocznica	1	1,72	0	0,00
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1	1,72	1	1,71
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	1,72	0	0,00
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub <i>pseudotuberculosis</i>	1	1,72	1	1,71
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	35	60,17	23	39,36
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe- nieokreślone	1	1,72	0	0,00
Giardioza (lamblioza)	1	1,72	0	0,00
Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	14	24,07	65	111,23
Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	7	12,03	9	15,40
Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	15	25,79	5	8,56
Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	12	111,73	22	210,33
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	107	183,93	74	126,64
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	35	325,88	19	181,64
Plonica (szkarlatyna)	23	39,54	9	15,40
Choroba meningokokowa inwazyjna- zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1,72	0	0,00
Choroba meningokokowa inwazyjna- posocznica	1	1,72	0	0,00
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	2	3,44	0	0,00
Kila wczesna	3	5,16	0	0,00
Borelioza z Lyme	46	79,07	27	46,21
Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	7	12,03	13	22,25
Wirusowe zapalenie opon mózgowych-inne określone i nieokreślone	9	15,47	1	1,71
Ospa wietrzna	199	342,08	86	147,17
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	2	3,44	2	3,42
Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	6	10,31	3	5,13
Wirusowe zapalenie wątroby typu C	15	25,79	9	15,40
Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE}	2	3,44	2	3,42
Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	1,72	1	1,71
Bąblowica	1	1,72	0	0,00
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna- posocznica	6	10,31	3	5,13
Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna- inne określona i nieokreślona	1	1,72	1	1,71
Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	3	5,16	1	1,71
Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1,72	0	0,00
Krztusiec	0	0,00	6	10,27

Tabela nr 3 „Analiza porównawcza sytuacji epidemiologicznej na terenie powiatu, województwa warmińsko-mazurskiego i w Polsce w latach 2017-2018”

Lp.	Jednostka chorobowa	Powiat bartoszycki				Województwo warmińsko-mazurskie				Polska			
		01.01.- 31.12.2018 r.		01.01.- 31.12.2017 r.		01.01.- 31.12.2018 r.		01.01.- 31.12.2017 r.		01.01.- 31.12.2018 r.		01.01.- 31.12.2017 r.	
		liczba	zapat.	liczba	zapat.	liczba	zapat.	liczba	zapat.	liczba	zapat.	liczba	zapat.
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	10	17,19	9	15,40	279	19,46	333	23,21	9662	25,15	9710	25,27
2	Salmoneloza- posocznica	1	1,72	0	0,00	3	0,21	11	0,77	178	0,46	172	0,45
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>E. coli</i> inną i BNO	1	1,72	1	1,71	15	1,05	3	0,21	274	0,71	306	0,80
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1	1,72	0	0,00	36	2,51	50	3,48	738	1,92	874	2,27
5	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Yersinia enterocolitica</i> lub pseudotuberculosis	1	1,72	1	1,71	4	0,28	4	0,28	176	0,46	191	0,50
6	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	35	60,17	23	39,36	375	26,15	292	20,35	11581	30,14	11667	30,37
7	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe- nieokreślone	1	1,72	0	0,00	1	0,07	49	3,42	412	1,07	419	1,09
8	Giardioza (lamblioza)	1	1,72	0	0,00	20	1,39	32	2,23	924	2,40	1229	3,20
9	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy	14	24,07	65	111,23	1103	76,92	1221	85,10	23258	60,53	32995	85,87
10	Wirusowe zakażenia jelitowe inne określone	7	12,03	9	15,40	203	14,16	169	11,78	5689	14,81	4195	10,92
11	Wirusowe zakażenia jelitowe nieokreślone	15	25,79	5	8,56	204	14,23	315	21,95	14227	37,03	14872	38,71
12	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	12	111,73	22	210,33	768	2780,69	836	3100,43	21529	2822,28	23692	3105,84
13	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	107	183,93	74	126,64	1659	115,69	1690	117,79	59023	153,63	56544	147,16
14	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu w tym u dzieci do lat 2	35	325,88	19	181,64	545	1973,28	582	2158,43	17476	2290,97	16526	2166,43
15	Płonica (szkarlatyna)	23	39,54	9	15,40	468	32,64	398	27,74	18776	48,87	16411	42,71
16	Choroba meningokokowa inwazyjna- zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	1	1,72	0	0,00	5	0,35	3	0,21	100	0,26	122	0,32
17	Choroba meningokokowa inwazyjna- posocznica	1	1,72	0	0,00	9	0,63	5	0,35	139	0,36	159	0,41
18	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	2	3,44	0	0,00	73	5,09	94	6,55	5615	14,61	5176	13,47
19	Kiła wczesna	3	5,16	0	0,00	15	1,05	26	1,81	609	1,59	838	2,18
20	Borelioza z Lyme	46	79,07	27	46,21	1306	91,08	1302	90,75	20139	52,41	21514	55,99
21	Styczność i narażenie na wściekliznę/ potrzeba szczepień	7	12,03	13	22,25	461	32,15	583	40,63	7424	19,32	8245	21,46
22	Wirusowe zapalenie opon mózgowych- inne określone i nieokreślone	9	15,47	1	1,71	57	3,98	51	3,55	1103	2,87	731	1,90
23	Ospa wietrzna	199	342,08	86	147,17	4696	327,49	4851	338,10	149567	389,27	173196	450,77

24	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	2	3,44	2	3,42	12	0,84	42	2,93	1457	3,79	3006	7,82
25	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	6	10,31	3	5,13	104	7,25	104	7,25	3157	8,22	3307	8,61
26	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	15	25,79	9	15,40	123	8,58	149	10,38	3441	8,96	4010	10,44
27	Nowo wykryte zakażenia HIV ^{UE}	2	3,44	2	3,42	40	2,79	32	2,23	1304	3,39	1463	3,81
28	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	1,72	1	1,71	37	2,58	48	3,35	1584	4,12	1670	4,35
29	Bąblowica	1	1,72	0	0,00	9	0,63	12	0,84	52	0,14	75	0,20
30	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna- posocznica	6	10,31	3	5,13	33	2,30	28	1,95	888	2,31	813	2,12
31	Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae, inwazyjna- inne określona i nieokreślona	1	1,72	1	1,71	14	0,98	9	0,63	504	1,31	464	1,21
32	Zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone	3	5,16	1	1,71	23	1,60	14	0,98	901	2,34	682	1,78
33	Zapalenie mózgu inne i nieokreślone	1	1,72	0	0,00	5	0,35	7	0,49	113	0,29	98	0,26
34	Krztusiec	0	0,00	6	10,27	13	0,91	44	3,07	1552	4,04	3066	7,98

Ludność powiatu bartoszyckiego z GUS, stan na 30.06.2018 r. - 58173, dzieci do lat 2 – 1074.

Ludność powiatu bartoszyckiego z GUS, stan na 31.12.2017 r. - 58435, dzieci do lat 2 – 1046.

Tab. Nr 4 „Analiza porównawcza zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę w latach 2017-2018 w powiecie bartoszyckim”

Wiek (ukończone lata)	Liczba zachorowań oraz podejrzeń na grypę	
	2018	2017
0 - 4	705	678
5 - 14	1119	1019
15 - 64	2399	2015
65 i więcej	588	471
Razem	4811	4183

Tab. Nr 5 Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2017-2018

PODMIOTY LECZNICZE	DTP + POLIO+HIB				WZW B		PNEUMOKOKI			
	1 r. życia		2 r. życia		1 r. życia		1 r. ż.		2 r. ż.	
Lata	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Średnia powiatu	59,0%	58,8%	68,3%	69%	89,1%	84,8%	70,9%	70,4%	-	94,5%
Przychodnia „Bart-Medica” w Bartoszczach	65,3	55,1	63,4	76,1	77,8	68,4	72,2	74,5	-	95,8
NZOZ „Zdrowie” w Bartoszyce	69,2	62,5	72,5	66,7	88,4	91,1	69,2	62,5	-	92,6
Przychodnia „Rodzina” w Bartoszczach	55,7	59,6	70,3	71,7	92,1	88,5	71,4	74,6	-	94,5
GZŁO w Galinach- Przychodnia Lekarska w Bartoszczach	56,5	60,0	82,1	74,1	91,3	100	69,6	68,0	-	85,2
GZŁO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Galinach	58,3	63,6	100	76,9	91,7	81,9	66,7	63,6	-	100
GZŁO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Łabędniku	83,3	25,0	57,1	100	100	100	100	25,0	-	100
GZŁO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bezledach	Brak dzieci	83,3	72,7	100	Brak dzieci	100	Brak dzieci	75,0	-	100
NZOZ „Ols-Med” w Wojciechach	47,6	42,4	52,9	57,1	85,7	90,9	57,1	63,6	-	81,0
Przychodnia „Medyk” w Górowie Iław.	63,9	55,0	59,5	61,5	88,9	77,5	72,2	70,0	-	97,4
Przychodnia „Medyk” w Kandytach	66,7	71,4	66,7	72,7	91,7	71,4	83,3	85,7	-	100
NZOZ „Nasza Przychodnia” w Sępopolu	46,2	63,2	81,3	40,9	96,2	100	46,2	63,2	-	100
NPL „Sanitas” w Bisztynek	50,9	68,0	66,7	69,2	94,4	88,0	81,1	72,0	-	96,2
Poradnia Rodzinna „Pro Familia” w Sątopach-Samulewie	75,0	80,0	80,0	50,0	75,0	100	75,0	80,0	-	100

Tab. Nr 5 c.d Procentowe wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w powiecie bartoszyckim w latach 2017-2018

PODMIOTY LECZNICZE	MMR				DTPa+ POLIO		dTpa		Td	
	2 r. ż		10 r. ż. – rocznik 2009		6 r. ż. - rocznik 2013		14 r. ż. – rocznik 2005		19 r. ż. – rocznik 2000	
Lata	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Średnia powiatu	96,5%	97,2%	98,9	99%	97,8 %	98,3%	99,4%	100%	98,9%	98,5%
Przychodnia „Bart-Medica” w Bartoszycach	94,4	98,6	100	98,0	98,9	97,6	96,5	100	100	97,5
NZOZ „Zdrowie” w Bartoszycach	95,7	96,3	100	98,2	97,1	96,7	100	100	100	100
Przychodnia „Rodzina” w Bartoszycach	96,0	95,2	97,8	99,1	96,2	97,0	100	100	98,2	98,4
GZLO w Galinach- Przychodnia Lekarska w Bartoszycach	100	92,6	100	100	95,5	100	100	100	100	97,0
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Galinach	100	100	100	100	100	100	100	100	100	90,0
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Łabędniku	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
GZLO w Galinach- Wiejski Ośrodek Zdrowia w Bezledach	81,8	100	100	100	100	100	100	100	100	93,3
NZOZ „Ols-Med” w Wojciechach	94,1	95,2	100	100	100	100	100	100	100	100
Przychodnia „Medyk” w Górowie Iław.	100	100	100	98,1	98,3	100	100	100	95,1	100
Przychodnia „Medyk” w Kandytach	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
NZOZ „Nasza Przychodnia” w Sępopolu	100	100	100	100	100	100	100	100	100	96,4
NPL „Sanitas” w Bisztynek	100	100	100	100	97,8	100	100	100	100	100
Poradnia Rodzinna „Pro Familia” w Sątopach- Samulewie	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Tab. Nr 6 Szczepienia ochronne przeciwko grypie w powiecie bartoszyckim w latach 2007-2018

Lata	Liczba zaszczepionych	% populacji powiatu zaszczepionej p/ko grypie
2007	3052	5,1 %
2008	2676	4,5 %
2009	2866	4,5 %
2010	2668	4,3 %
2011	2458	3,9 %
2012	2056	3,4 %
2013	2141	3,5 %
2014	1518	2,5 %
2015	1410	2,35 %
2016	1594	2,7 %
2017	1709	2,9 %
2018	1924	3,3 %

*Liczba ludności powiatu bartoszyckiego stan na 30.06.2018 r. - 558173